

155 tələbədən
rüşvət alan
kollec
direktoru
qandallandı

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 sentyabr 2016-cı il Çərşənbə axşamı № 197 (6518) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Bakıdakı 11 sentyabr mitinqinin
arxasında Qərb durur - şok iddia**

Müxalifət funksioneri deyir ki, aksiyanın arxasında ABŞ, Fransa və Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfirlikləri dayanıb; ekspertlər bunun Azərbaycan hakimiyyətinə təzyiq etmək məqsədi daşdığını düşünürlər...

yazısı səh.3-də

**SOCAR-ın sərmayələri nə zaman
əlavə gəlir gətirəcək?**

yazısı səh.5-də

**Həmsədrərin Moskva görüşü -
Qarabağ üçün daha bir fürsət, yoxsa...**

yazısı səh.11-də

**Akif Çovdarov agentura şəbəkəsinə
ayrılan 3 milyon manatı da mənimsəyib**

yazısı səh.4-də

**Dollar məhdudluğu idxalda
problemlər yarada bilər...**

yazısı səh.6-də

**"Rövşən Lənkəranski"nin qətli
Moskva polisini hərəkətə keçirib**

yazısı səh.13-də

**Valideynlərin qorxulu yuxusu -
məktəbli bazarlığı**

yazısı səh.15-də

**İslam Kərimovun sirləri və "ilan
heqayəsi" nə bənzər ailə dramı...**

yazısı səh.13-də

**Marketlərdə qiymətləri hər gün
artıran səbəblər...**

yazısı səh.12-də

**Azərbaycanın ÜTT-yə
üzvlüyü niyə yubanır?**

yazısı səh.6-də

Dolların məzənnəsi dəyişmədi

yazısı səh.2-də

**5 yaşlı uşaq televizorun
altında qalıb öldü**

yazısı səh.14-də

Payız Azərbaycana böyük sürprizlər vəd edir

REFERENDUMDAN SONRA NƏ OLACAQ? -

İNQİLABI İQTİSADI VƏ SİYASİ PROQRAM HAZIRDIR

ABŞ-ın "McKinsey & Company" şirkəti ilə iqtisadiyyatın bütün sahələrinə aid olan birgə proqram yekunlaşmaqdadır ki, bu da hakimiyyəti yaxın 10 ildə rahatlıqla biləcək geniş islahatlara təkan verəcək; vitse-prezidentlik institutunun əsas vəzifəsi məhz bu islahatların aparılmasına nəzarəti həyata keçirəcək; ölkədəki siyasi münasibətlər sistemində köhnəlmiş metodologiya aradan qaldırılacaq, müxalifətin fəaliyyəti üçün dar meydan genişləndiriləcək...

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.9-də

Ərdoğandan Putinə Ermənistanı qorxudan jest - baş barmağın "əla" işarəsi arxasındakı mesajlar

Düşməni xoflandıran Bakı-Moskva-Ankara üçlü formatına doğru; "G-20" sammiti Rusiya-Türkiyə yaxınlaşmasının gözənilidiyindən də sürətlə getdiyini göstərdi; iki lider arasında anlaşma böyükdür işğalçı ölkənin təlaş da böyüyür... yazısı səh.8-də

**Baxtiyar Sadıqov:
"Müxalifət
bu dəfə
referendumdan
razıdır"**

yazısı səh.7-də

**Devalvasiya
Elman
Rüstəmovun
özünü də "vurdu"
- reytingi geriledi**

yazısı səh.9-də

**Həbsdəki
bankirdən
Samir Şərifova
növbəti
itthamlar**

yazısı səh.3-də

Prezident yeni təmir edilmiş məktəbdə oldu

Bakının Xətai rayonundakı 265 nömrəli tam orta məktəbin müəllim və şagird kollektivi yeni tədris ilinə əsaslı təmir edilən binada başlayacaq. Musavat.com AzərTAc-a istinadən xəbər verir ki, sentyabrın 5-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev məktəbin binasında əsaslı təmirdən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub.

“ASAN xidmət”ə 5 milyon manat ayrıldı

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev “ASAN xidmət” mərkəzlərinin fəaliyyətinin inkişafı, işçilərinin və könüllülərinin həvəsləndirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi işçilərinin, “ASAN xidmət” mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin və könüllülərin həvəsləndirilməsi, habelə mərkəzlərin fəaliyyətinin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə Prezidentin ehtiyat fondundan Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinə 5 milyon manat ayrılıb.

Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinə “ASAN xidmət” mərkəzlərinin fəaliyyətinin inkişafı ilə əlaqədar tədbirlər görmək, işçilərinin, mərkəzlərdə fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin və könüllülərin həvəsləndirilməsi məqsədi ilə onlara bir il müddətində aylıq mükafat verilməsini təmin etmək tapşırılıb.

Maliyyə Nazirliyinə müvafiq məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək tapşırılıb.

Qeyd edək ki, sərəncam 2016-cı il avqustun 1-dən qüvvəyə minib.

Elektron qaydada müraciət əsasında 25 gün ərzində ad, ata adı və soyad dəyişdiriləcək

Ədliyyə Nazirliyinin Kollegiyası “Adın, ata adının və soyadın dəyişdirilməsi haqqında vətəndaşlıq vəziyyəti aktının dövlət qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu üzrə inzibati rəqləmənt”i təsdiq edib.

APA-nın məlumatına görə, bu elektron xidmət istifadəçilərin qeydiyyat orqanına getmədən adın, ata adının və soyadın dəyişdirilməsi haqqında vətəndaşlıq vəziyyəti aktının dövlət qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin elektron formada qəbulu qaydalarını müəyyən edir.

Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən təqdim edilən (<http://www.e-gov.az>; <http://exidmet.justice.gov.az>) bu elektron xidmətin digər icraçıları Daxili İşlər Nazirliyinin rayon və şəhər polis orqanlarıdır. Elektron xidmət qismən avtomatlaşdırılıb. Elektron xidmətin icra müddəti 25 gündür. Ancaq polis orqanı tərəfindən rəyin verilməsi üçün tələb olunan müddət və xarici dövlətlərdə doğulmuş Azərbaycan vətəndaşının adının, ata adının və soyadının dəyişdirilməsi haqqında müraciət üzrə müvafiq akt qeydlərinin xarici ölkələrin səlahiyyətli orqanlarından əldə edilməsi müddəti istisna edilir. Elektron xidmətin göstərilməsinin nəticəsində adın, ata adının və soyadın dəyişdirilməsi haqqında vətəndaşlıq vəziyyəti aktının dövlət qeydiyyatı aparılaraq adın, ata adının və soyadın dəyişdirilməsi haqqında şəhadətnamə və ya adın, ata adının və soyadın dəyişdirilməsi mümkün hesab edilmədikdə imtina barədə qərar istifadəçiyə təqdim edilir. 18 yaşına çatmış fiziki şəxslərin istifadəçisi ola biləcəyi elektron xidmət üzrə ödənişə 10 manat dövlət rüsumu daxildir.

Elektron xidmətlə bağlı inzibati əməliyyatların maksimal yerinə yetirilmə müddəti 25 gündən artıq olmamalıdır.

Nazirlər Kabinetinə həvalə edilmiş səlahiyyətlərdən biri ləğv olunub

APA-nın məlumatına görə, bu, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin sentyabrın 5-də imzaladığı “İnvestisiyaların təşviqi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” 2016-cı il 18 yanvar tarixli fərmanında dəyişikliklər edilməsi barədə” fərmanında əksini tapıb.

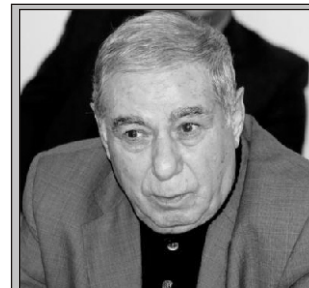
Fərmana əsasən “İnvestisiya təşviqi sənədinin verilməsi Qaydası”na dəyişiklik edilib. Bu qayda İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən hüquqi şəxslərə və fərdi sahibkarlara investisiya təşviqi sənədinin verilməsi qaydasını müəyyən edir. İnvestisiya təşviqi sənədi Vergi Məcəlləsində və “Gömrük tarifi haqqında” Qanunda müəyyən edilmiş güzəştləri əldə etməyə əsas verən sənəddir. Qaydaya əsasən indiyə qədər investisiyanın həyata keçirildiyi iqtisadi fəaliyyət sahələri, investisiya layihəsinin həcmi ilə bağlı minimal məbləğ və həyata keçiriləcəyi inzibati ərazi vahidləri

Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən olunub. Dəyişikliyə əsasən Nazirlər Kabinetinin bu sahədə səlahiyyəti ləğv olunub. Bu sahədə səlahiyyət Azərbaycan prezidentinə məxsus olacaq.

Qeyd edək ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin “İnvestisiyaların təşviqi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” 2016-cı il 18 yanvar tarixli

fərmanına əsasən Nazirlər Kabineti investisiyanın həyata keçirildiyi iqtisadi fəaliyyət sahələrini, investisiya layihəsinin həcmi ilə bağlı minimal məbləği və həyata keçirəcəyi inzibati ərazi vahidlərini İqtisadiyyat Nazirliyinin təklifləri əsasında bir ay müddətində müəyyən edib Azərbaycan prezidentinə məlumat verməli idi.

Əkrəm Əylisli prokurorluğa çağırıldı

Yazıçı Əkrəm Əylisli Bakı Şəhər Prokurorluğuna çağırılıb. Vəkil Elçin Sadıqov APA-ya açıqlamasında sentyabrın 6-da prokurorluğa dəvət olunduqlarını bildirib.

Qeyd edək ki, Ə. Əylisli martın 30-da Heydər Əliyev beynəlxalq hava limanında saxlanılıb, sonra isə sərbəst buraxılıb. Onun barəsində başqa yerə getməklə bağlı iltizam qətimkan tədbiri seçilib. Yazıçıya qarşı Cinayət Məcəlləsinin 221.1-ci (xuliqanlıq) maddəsi ilə qaldırılmış cinayət işi sonradan Cinayət Məcəlləsinin 315.1-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı zor tətbiq etmə) maddəsinə tövsiyə edilib. Həmin maddədə 3 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə cəzası nəzərdə tutulur.

Dolların bu günə olan rəsmi məzənnəsi

Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) sentyabrın 6-na olan USD/AZN rəsmi məzənnəsini açıqlayıb.

AMB-dən “APA-Economics”ə verilən məlumata görə, USD/AZN rəsmi məzənnəsi sentyabrın 6-na 1,6362 səviyyəsində müəyyən olunub. Qeyd edək ki, dünən də dollar 1,6362 manata bərabər olub.

AVCIYA daha altı rayonda referendumla bağlı treninqlər keçirib

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyası (AVCIYA) 26 sentyabr 2016-cı il tarixdə bağlı referendumun 3000 müşahidəçi ilə monitorinqini təşkil edəcək. Müşahidəçilərin referendum günü prosesin monitorinqini yüksək səviyyədə təşkil etmələri üçün AVCIYA Seçki Qərargahı daha 6 rayonda - Gəncə, Göygöl, Daşkəsən, Bərdə, Tərtər və Goranboyda müşahidəçilər üçün treninqlər keçirib.

AVCIYA Seçki Qərargahının rəhbəri Məhərrəm Zülfüqarlının rəhbərliyi ilə keçirilən treninqlərdə referendumqabağı ictimai-siyasi mühit təhlil edilib, Azərbaycanda keçirilmiş referendümlər barədə geniş məlumat verilib, müşahidəçilərin hüquq və vəzifələri izah olunub. Tədbirlərin sonunda iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

Tədbirlərdə müşahidəçilərlə yanaşı, AVCIYA Seçki Qərargahının əməkdaşı Cavid Camalov, AVCIYA-nın Gəncə regional nümayəndəliyinin rəhbəri Muxtar Əsədov, Bərdə regional nümayəndəliyinin rəhbəri Xəlix Məmmədov və digər rayonlarla bağlı koordinatorlar iştirak edib.

Xatırladıq ki, daha öncə treninqlər Şirvan, Hacıqabul, Sabirabad, Zaqatala, Balakən və Qax rayonlarında keçirilmişdi.

AŞ PA referendumla bağlı Azərbaycana qiymətləndirmə missiyası göndərəcək

AŞ PA Azərbaycanla keçiriləcək referendumla bağlı qiymətləndirmə missiyası həyata keçirmək üçün 7 nəfərlik nümayəndə heyəti göndərəcək.

AŞ PA-nın mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, bu barədə dünən Parisdə keçirilən büro iclasında qərar verilib.

İclasda həmçinin konstitusiyaya dəyişikliklərlə bağlı rəy verməsi üçün Venesiya Komissiyasına müraciət etməklə bağlı qərar qəbul edilib.

İlqar Məmmədovun həbsindən 3 il 7 ay ötür

Fuad Ağayev: “Proses referendumdan sonraya qalacaq”

REAL hərəkətinin sədri İlqar Məmmədovun həbsindən 3 il 7 ay ötür. 2 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində saxlanılan REAL sədrinin Şəki Apelyasiya Məhkəməsinin qərarından Ali Məhkəməyə verdiyi şikayətin baxılma müddəti uzadıdır. Artıq instansiya qurumuna olunan müraciətin 3 ayı yaxınlıqda.

İ. Məmmədovun vəkili Fuad Ağayev “Yeni Musavat”a açıqlamasında məhkəmənin sentyabrın 26-dan sonraya qalmaq ehtimallarının yüksək olduğunu söylədi: “Nəzərə alaq ki, indiyə qədər hələ də məhkəmə baxışı təyin olunmayıb. Ehtimal var ki, proses referendumdan sonraya qalacaq. Qanunvericilik müəyyən edir ki, mürəzəci hakimin rəyi təqdim edildəndən iki ay ərzində məhkəmə iclası başlanmalıdır. Mürəzəci hakim xeyli vaxtdır təyin olunub. Hər halda, iki aydan çoxdur. Buna baxmayaraq, ortada heç bir şey yoxdur. İlqar bəylə ötən həftə sonuncu dəfə görüşmüşəm. Elə bir yenilik yoxdur. Hər şey əvvəlki qaydadadır”.

Xatırladaq ki, İlqar Məmmədov 2013-cü ildə baş verən İsmayilli hadisələrinə görə həbs edilib. Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin qərarı ilə 7 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib. Onunla birlikdə həbs edilən və 5 il həbs cəzası alan Musavat başqanının müavini Tofiq Yaqublu bu ilin martında azadlığa çıxsa da, REAL sədri hələ də məhbusdur.

□ Cavansir ABBASLI

Obama Putinlə danışıqlarının detallarını açıqladı

ABŞ prezidenti Barak Obama Rusiya prezidenti

Vladimir Putinlə danışıqlarının detallarını açıqlayıb.

APA-nın “Reuters”ə istinadən verdiyi məlumata görə, iki lider arasında danışıqlar açıq, səmimi, işgüzar müstəvidə aparılıb və planlaşdırıldığından uzun sürüb. ABŞ prezidenti Suriya məsələsini müzakirə etdiklərini deyib: “Biz atəşkəsin bərpası rejiminin reallıqda necə görünə biləcəyi ilə bağlı məhsuldar danışıqlar apardıq. Bu, bizə əsas diqqəti İŞİD, “Cəbhət ən-Nüsrə” kimi ümumi düşmənlərimizlə mübarizəyə yönəltməyə imkan verəcək”.

B. Obama əlavə edib ki, hər iki prezident xarici işlər nazirlərinə Suriya məsələsi üzrə razılaşmanın əldə olunması istiqamətində işi davam etdirməyi tapşırıb.

Milli Şura sentyabrın 26-da Azərbaycanda keçirilməsi nəzərdə tutulan konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklərlə bağlı referendumla əlaqədar sentyabrın 11-də "Məhsul" stadionunda etiraz mitinqi keçirmək barədə qərar qəbul edib.

Bundan əvvəl isə bezi partiya liderlərinin intensiv şəkildə Qərb ölkələrinin Azərbaycandakı səfirliyinə çağırıldığı və görüşlərinin keçirildiyi müəyyən olunub. Bu barədə araşdırmaçı jurnalist Eynulla Fətullayev geniş bir məqalə ilə çıxış etmişdi.

Mətbuatda gedən məlumat görə, avqustun 15-də saat 10.00-da Ümid Partiyasının nümayəndələri Ənvər Ağazadə və Elmar Abbaszadə Fransanın Azərbaycandakı səfirliyində olublar.

Avqustun 17-də isə REAL hərəkatının fəalları Rəsul Cəfərov və Erkin Qədirlə ABŞ səfirliyinə gediblər və səfir Robert Sekuta ilə görüşüblər.

Avqustun 18-də saat 16.50-də jurnalist Xədicə İsmayil Fransanın Azərbaycandakı səfirliyinə gedib və iki saat sonra oranı tərk edərək ADISAD hüquq şirkətinə yollanıb.

Avqustun 19-da saat 14.40-da AXCP sədri Əli Kərimli Böyük Britaniya səfirliyində görünüb. Üç gün sonra isə REAL hərəkatının fəalları Erkin Qədirlə və Azər Qasımlı səfirlikdə səfir Kerol Kroftsla görüşüblər.

Avqustun 23-də saat 15.10-da Əli Kərimli və Cəmil Həsənli ABŞ səfirliyini ziyarət ediblər. Növbəti gün Cəmil Həsənli yenidən Amerikanın səfirliyində olub.

Avqustun 25-də saat 11.35-də Müsavat başqanı Arif Hacı bir saatdan artıq Britaniya səfirinin qonağı olub. 12.45-də isə NIDA hərəkatının rəhbərlərindən olan Turqut Qəmbər xanın Kerol Kroftsla görüşüb və o da bir saatdan artıq səfirlikdə ləngiyib.

Avqustun 29-da Arif Hacı ABŞ səfirliyində, Əli Kərimli isə Avropa İttifaqının Bakıdakı nümayəndəliyində olublar.

Bu qədər diplomatik trafikdən sonra, nəhayət, avqustun 31-də Milli Şura mitinq təyin edib.

Digər partiyaların həmin mitinqə qoşulacaqları, ayrı mitinq keçirəcəkləri və yaxud heç bir aksiya təşkil etməyəcəkləri məlum deyil.

İndi isə bir sıra qaynaqlar iddia edirlər ki, artıq bir neçə gündür ki ABŞ səfirliyindən siyasi partiyaların, QHT-lərin, hərəkatların ofislərinə zəng edərək onları 11 sentyabr mitinqinə qoşulmağa dəvət edirlər. "Yeni Müsavat" qəzetinə bu cür məlumatlar bir-birindən ayrı, ən azı, 3 qaynaqdan çatıb. Burada məlumat mənbəyi kimi iki tanınmış müxalifətçi və QHT-lərdən birinin təmsilçisi çıxış edib. Onlar müxbirimizə iddia ediblər ki, Amerikanın Bakıdakı səfirliyi Milli Şuranın mitinqində iştirak etmək üçün digər siyasi partiya, vətəndaş cəmiyyəti fəalları və QHT-ləri təşviq edirlər.

Tanınmış müxalifət funksioneri "Yeni Müsavat"ın müxbirinə deyib: "Görünən odur ki, ABŞ və Qərb dairələri referendum ərəfəsində Azərbaycanda müxalifətin siyasi fəallığını təşkil etmək istəyirlər. Bizim düşüncədə belə bir əhval yaradılıb ki, sentyabrın 11-də Milli Şuranın təyin etdiyi mitinqin arxasında ABŞ, Fransa və Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfirlikləri durur".

Fikrini soruşduğumuz ekspertlər bunun Azərbaycan hakimiyyətinə təzyiq etmək məqsədi daşdığını düşünürlər.

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, Milli Şuranın 11 sentyabr mitinqinə Qərb dairələri tərəfindən ciddi təbliğati dəstək var: "Qərbin referenduma münasibəti müsbət deyil. Bu səbəbdən də ölkə daxilindəki müxalifətli fikirləri, siya-

Bakıdakı 11 sentyabr mitinqinin arxasında Qərb durur - şok iddia

Bakıdakı Qərb səfirlikləri müxalifət partiyalarını Milli Şuranın 11 sentyabr mitinqinə qatılmağa təşviq edir; müxalifət funksioneri deyir ki, mitinqin arxasında ABŞ, Fransa və Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfirlikləri durur; ekspertlər bunun Azərbaycan hakimiyyətinə təzyiq etmək məqsədi daşdığını düşünürlər...

Qabil Hüseynli: "Milli Şuranın mitinqinə Qərb dairələri tərəfindən ciddi təbliğati dəstək var"

si və vətəndaş təşkilatlarını hərəkatə gətirməyə çalışırlar. Milli Şuranın 11 sentyabr mitinqinə də, mənəcə, həmin dairələr tərəfindən ciddi dəstək var. Qənimət Zahid "Azərbaycan Saati" və AzadlıqRadiosu vasitəsilə mitinqə ciddi dəstək verilir. Müxtəlif səfirliklərin siyasi partiyalar və QHT-lərlə əlaqələri var. Bu yollarla çalışırlar ki, mitinq izdihamlı, gözəgəlimli olsun. Onlar bundan istifadə edərək, Azərbaycanın hakimiyyət orqanlarına müəyyən təzyiqlər göstərmək istəyirlər.

Ölkəmizdə onsuz da sosial durum ürekaçan deyil. Bahalaşma, dolların mövcud vəziyyəti əhali arasında narazılıq yaradır. Qərbin müxtəlif dairələri də bu narazılıqdan öz maraqlarını reallaşdırmağa istiqamətində istifadə etməyə çalışırlar. Buna görə də Milli Şuranın mitinqinin kütləvi alınmasına və genişlənməsinə çalışırlar. Amma onu deyim ki, bu o qədər də asan iş deyil. Qərb nə qədər çalışsa da, istədiyinə asan nail olmaz. Sadəcə, mitinqin iştirak dərəcəsini müəy-

yən qədər artırmaqla kifayətlənə bilər. Amma onu özələrinin arzu etdikləri kimi izdihamlı, irimiqyaslı bir tədbirə çevirə bilməzlər. Çünki Azərbaycan cəmiyyətində arzu edilən durum formalaşmayıb. Üstəlik də siyasi müxalifətin daxilində siyasi inteqrasiya prosesləri baş tutmadı. AXCP və Müsavat arasında danışıqlar oldu. Amma AXCP Müsavatın mitinqdə iştirakına veto qoydu. Digər partiyaların isə siyasi xətərlərini tutmaq da mümkün deyil. Onların əhaliyə təsir imkanlarının necə olduğunu da demək çox çətinidir. Demək istəyirəm ki, 11 sentyabr mitinqinin arzu olunan səviyyədə alınması çətin olacaqdır".

Politoloq onu da bildirdi ki, Qərb ölkələri darmadağın ol-

muş müxalifəti yenidən təşkil etməyə cəhd edirlər: "Qərb istəyir ki, Azərbaycan müxalifəti ayaqüstə qalsın. İndiyə qədər Müsavat daha çox AXCP ilə danışımağa naz edirdi. AXCP ilə qarşıdurma meylli kimi görünürdü. Amma Müsavatın indi AXCP-yə "elçi" düsməsi, Əli Kərimlinin bunu rədd etməsi Qərb dairələrindən gələn bir göstəriş ola bilər. Qərbdə belə hesab edirlər ki, Müsavat artıq real siyasi müxalifət partiyası deyil. Onlar əsas gücü Əli Kərimlinin AXCP-si və Milli Şura ətrafında qoymaq istəyirlər. Millətin meylini də bu istiqamətə kökləmək istəyirlər. Etiraf edək ki, Qərbin çoxsaylı institutları, politoloqları, xüsusi xidmət orqanları ciddi şəkildə istəyirlər. Onlar əhəlinin əhval-ruhiyyəsini proqnoz edirlər. Belə proqnozlar hər ay yekunlaşdırılır və yekun proqnoz ortaya çıxarılır. Onlar indi hesab edirlər ki, ölkədə narazılıq artan xətlə gedəcək. Ümid edirlər ki, narazı kütlənin bir hissəsi müxalifət ətrafında toplaşacaq. Bu prosesdən də Qərb dairələri bəlli niyyətlərini həyata keçirəcəklərini düşünürlər. Hakimiyyət bütün bunları nəzərə almalıdır".

□ Cavanshir ABBASLI

Həbsdəki bankirdən Samir Şərifova növbəti ittihamlar

Cahangir Hacıyevdən "Həmin offşor şirkətlər hazırda Samir Şərifov və digərlərinin benefisləridir"

Sentyabrın 5-də "Beynəlxalq Bank işi" nə görə təqsirləndirilənlərin məhkəmə prosesi davam etdirilib. Musavat.com xəbər verir ki, hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə prosesində şahidlər ifadə verib. Beynəlxalq Bankın sabiq rəhbəri təqsirləndirilən Cahangir Hacıyevin vəkil vəsətətlə çıxış edib. Vəkil Fəxrəddin Mehdiyev məhkəmə istintaqının bu şəkildə aparılmasına etiraz edib.

O bildirib ki, təqsirləndirilən şəxslərin təqsirsizlik prezumpsiyası və müdafiə hüququ pozulub, ittiham tərəfinin qərəzli materialları məhkəmədə müzakirəyə çıxarılır, müdafiə tərəfinin isə bununla bağlı vəsatətləri nəinki qəbul olunur, heç müzakirəyə çıxarılmır.

Vəkil ittihamdakı rəqəmlərdə ziddiyyətlər olduğunu deyib və qeyd edib ki, bu gedişlə məhkəmədən ədalətli qərar gözlənilir. O, bir neçə gün əvvəl Maliyyə Nazirliyinin mətbuatı açıqlamasına da diqqət çəkib: "Cahangir Hacıyev 5 milyard dolları mənimsəməsi, offşora ötürməsi ilə bağlı deyil-

lənərlər təqsirsizlik prezumpsiyasının pozulmasıdır. Və ictimai rəydə ona qarşı mənfi rəy yaraşır. Əgər Maliyyə Nazirliyində 5 milyardla bağlı sənədlər varsa, niyə istintaqa təqdim etməyiblər? Əgər yoxdursa, niyə belə açıqlama verilir?"

Vəkil məhkəməyə yeni vəsatətlər təqdim edib. Birinci vəsatətdə Maliyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbərinin məhkəmədə əlavə şahid qismində ifadə verməsini istəyib. Vəkil onun mətbuatı verdiyi açıqlamada qeyd edilən 5 milyardlıq mənimsəmə açıqlamasına aydınlıq gətirməsini tələb edib.

İkinci vəsatət Beynəlxalq Bankda Maliyyə Nazirliyi və Vergilər Nazirliyi tərəfindən aparılan yoxlamaların nəticələrinin məhkəməyə təqdim edilməsi ilə bağlıdır. Digər vəsatət Beynəlxalq Bankdan layihələrlə bağlı sənədlərin alınmasıdır.

Vəkil bildirib ki, bank qərəzli olduğu üçün sənədləri təqdim etmir.

Hakim Əfqan Hacıyev qeyd edib ki, əvvəl qaldırılan vəsatətlərlə bağlı məhkəmə artıq qərar qəbul edib ki, həmin vəsatətlərə şahidlərin dindirilməsindən sonra baxılacaq.

Prokuror Fərid Nağıyev bildirib ki, Maliyyə Nazirliyinin açıqlamasında qeyd edilən 5 milyard məsələsinin cinayət işi ilə əlaqəsi yoxdur. O qeyd edib ki, həmin məbləğ bankla bağlı deyil, şəxslə - Cahangir Hacıyevlə bağlıdır.

Cahangir Hacıyev isə dövlət ittihamçısı ilə razı olmadığını bildirib. Sabiq bankir qeyd edib ki, ittihamda yer alan 211 milyon məbləği iddia edilən 5 milyardla bağlıdır: "Bu gün həmin şirkətlərin təsisçisinin kimlər olduğunu yoxlayın. Həmin şirkətlər hazırda Samir Şərifov və digərlərinin benefisləridir. Ona görə də həmin sənədlərin yoxlanılması ilə bağlı vəsatət veriram. İndi benefislər öz əllərində olduğu üçün sənədləri vermirlər. Əslində siz sübut etməlisiniz ki, mənimsəməyə yol vermişəm. Ancaq indi biz sübut etməyə çalışırıq ki, mən mənimsəməyə yol verməmişəm. Araşdırın görək ki, bu 211 milyondur, yoxsa 211 manat? Nə baş verdiyini siz də yaxşı bilirsiniz, mən də yaxşı bilirim. Şou göstərəndə heç olmasa, yaxşı göstərin. Mənə də yüz sifariş

olub. Onu elə etmişəm ki, nə şiş yanıb, nə də kabab... Yeni heç vaxt şouya çevirməmişəm".

Daha sonra Beynəlxalq Bankın filiallarında müxtəlif vəzifələrdə çalışmış şəxslər məhkəmədə ifadə verərək, bildirlər ki, onlar yalnız sənədləşdirmə işləri aparıblar.

Şahid qismində ifadə verən İbrahim Ağayev bildirib ki, "İnter tekstil" şirkətində çalışıb. O qeyd edib ki, müdiri Şakir tərəfindən əsas rəhbər Dünyamin Xəlilovun adından ona göstəriş verilib ki, banka gedib kreditə imza atmalıdır. Şahid deyib ki, səbəb olaraq şirkətə dəzğah alınacağı deyilib.

Prokuror isə bildirib ki, onun adında 15 milyon 776 minlik kart açıqlıb. O isə bundan istintaq zamanı xəbər tutduğunu söyləyib.

Fasildən sonra məhkəmə prosesində şahid qismində tanınan Tahir Məcidov ifadə verib. O bildirib ki, bankın "Sabunçu" filialında xəzinədar olaraq çalışıb.

Məhkəmədə ifadəsi zamanı o, verilən kreditlərlə bağlı sualları cavablandırıb. O bildirib ki, kreditlər ayrılarkən filialda pul olmayıb və filial müdiri deyib ki, sənədləşmədən sonra pullar baş idarədən götürüləcək.

Məhkəmədə Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin əməkdaşı İbrahim Kazimov ifadə verib. O, təqsirləndirilən şəxs Azad Cavadovun evində aparılan axtarışda iştirak edib. İ.Kazimov ifadəsində bildirib ki, qrup rəhbəri Elçin Tağıyevə Azad Cavadovun evində odlu silah olması barədə məlumat daxil olub: "Buzovnadakı evinə getdik və evin həyətidəki əlavə tikilidə axtarış apardıq. Yastığın altından tapanca və 6 ədəd patron tapdıq. Azad Cavadov dedi ki, silah onun deyil. Protokolu da imzalamadı".

Azad Cavadov isə tapançanın dostu Əkbərdən yadigar olduğunu deyib: "Tapanca ikinci mərtəbədə deyildi. Birinci mərtəbədə olub. Yataqlar mənə məxsusdur, ancaq silah mənə məxsus deyil. Silahın tapıldığı yer yataq otağı yox, sauna idi".

Məhkəmə prosesi sentyabrın 7-də davam etdiriləcək.

□ İ.MURADOV

Bakı İstintaq Təcridxanasının tibb-sanitar hissəsində saxlanılan ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Akif Çovdarovun və digərlərinin işi Bakı Hərbi Məhkəməsinə göndərilib. Bu haqda Baş Prokurorluğun mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Gizli qulaq asıblar, çoxsaylı sahibkarların pulunu alıblar!

Məlumatda qeyd olunur ki, ayrı-ayrı vətəndaşlar və sahibkarlardan daxil olmuş çoxsaylı müraciətlər üzrə aparılmış kompleks istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində ləğv olunmuş MTN-in sabiq baş idarə rəisi Akif Çovdarov, həmin baş idarənin 1-ci idarəsinin sabiq rəisi Səlim Məmmədov, 2-ci idarənin sabiq rəisi Akif Əliyev və 3-cü idarənin 1-ci şöbəsinin sabiq rəis müavini Orxan Osmanovun 2005-2015-ci illər ərzində mü-təşəkkil dəstə tərkibində xidməti vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar hakimiyyətdən və öz qulluq mövqelərindən sui-istifadə edib sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan ayrı-ayrı şəxslərin telefon danışqlarına gizli qulaqasma, texniki vasitələrdən, rabitə kanallarından informasiyanın çıxarılması və başqa xidməti sahələr üzrə qanunsuz əməliyyat-axtarış tədbirlərini həyata keçiriblər. Bu yolla əldə edilmiş şəxsi, ailə, kommersiya və peşə sirri təşkil edən məlumatlardan istifadə edib çoxsaylı sahibkarların əldə etmək məqsədilə xidməti odlu silah və silah kimi istifadə edilən əşyaların tətbiqi, binalara qanunsuz giriblər.

Hücumu məruz qalmış şəxsləri həyat və sağlamlıqları üçün təhlükəli zorakılıqla və belə zorakılıq tətbiq ediləcəyi hədəsi ilə bağlı basqınlar təşkil edib nazirliyin inzibati binasına gətirilib ailə üzvləri, yaxın qohumları ilə əlaqə saxlamalarına imkan verməyərək hərəkət sərbəstliklərini məhdudlaşdırıblar. Xidməti otaqlarda saxladığı qanunsuz azadlıqdan məhrum etmələrinə şübhələr müəyyən edilib.

62 sahibkar şantajla hədələnilib

Bundan başqa, həmin şəxslərin külli miqdarda pul vəsaitlərinin əllərindən alınması səbəbindən müflisləşmələri, onların psixi və fiziki zorakılıqlara məruz qalmaq-la xəsarətlər almaları, sərbəst buraxılmaları müqabi-

Akif Çovdarovun dəstəsinin

İşi Hərbi Məhkəməyə göndərildi

Odioz generalın cinayət dosyesi gizli qulaqasma, quldurluq, qanunsuz saxlama və digər ağır cinayətlərlə zəngindir; o, agentura şəbəkəsinə ayrılan 2 milyon 917 min manatı da mənimsəyib...

Çovdarov və dəstəsinin 33 milyonluq əmlakına həbs qoyulub

Zərərcəkmiş şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsinin təmin olunması üçün məhkəmə qərarları əsasında təqsirləndirilən şəxslər Akif Çovdarov, Səlim Məmmədov, Akif Əliyev və Orxan Osmanova məxsus ümumilikdə 33 milyon 466 min manat dəyərində əmlak və pul vəsaitlərinin, o cümlədən 8 milyon 967 min manat dəyərində ticarət və xidmət sahələri, istilikxanalar, balıqçılıq təsərrüfatları və sair əmlak kompleksi, torpaq sahələri, 24 milyon 445 min manat dəyərində fərdi yaşayış evləri, mənzillər, nəqliyyat vasitələri və 37 min manat dəyərində zərgerlik məmulatlarının üzərinə həbslər qoyulub.

Təqsirləndirilən şəxslər - Akif Çovdarova Cinayət Məcələsinin 145.3 (qanunsuz azadlıqdan məhrum etmə ehtiyatsızlıqdan zərərcəkmiş şəxsin ölümünə və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda), 179.3.1, 179.3.2 (mənimləmə və ya israf etmə mütəşəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda törədildikdə), 181.3.1, 181.3.2 (quldurluq mütəşəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda əmlak

əldə etmək məqsədi ilə törədildikdə), 182.3.1, 182.3.2 (Hədə-qorxu ilə tələb etmə külli miqdarda əmlak əldə etmək məqsədi ilə törədildikdə), 228.4 (qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən soyuq atıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə), 302.1, 302.2 (Gizli qaydada informasiya alınması üçün nəzərdə tutulmuş texniki vasitələrdən istifadə edilməklə əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında qanunvericiliyi pozma), 311.3.1, 311.3.2, 311.3.3, 311.3.4 (rüşvət alma qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya mütəşəkkil dəstə tərəfindən hədə-qorxu tətbiq olunmaqla külli miqdarda və təkrar törədildikdə), 313 (vəzifə saxtakarlığı), 341.2.1, 341.2.2 və 341.2.3-cü (bir qrup şəxs tərəfindən silah tətbiq olunmaqla hakimiyyətdən sui-istifadə etmə, hakimiyyət həddini aşma və ya hakimiyyətdən istifadə etməmə ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri, Səlim Məmmədova, Akif Əliyevə həmin Məcələnin 145.3, 179.3.1, 179.3.2, 181.3.1, 181.3.2, 182.3.1, 182.3.2, 302.1, 302.2, 311.3.1, 311.3.2, 311.3.3, 311.3.4, 313, 341.2.1, 341.2.2 və 341.2.3-cü maddələri, Or-

xan Osmanova isə mənimləmə ittihamı xaric digər maddələrlə yekun ittihamlar irəli sürülməklə onların barəsində cinayət işi ayrıca icraata ayrılaraq cinayət-prosessual qanunvericiliyin tələblərinə müvafiq olaraq təqsirləndirilən şəxslər, onların müdafiəçiləri, zərər çəkmiş şəxslər, onların hüquqi varis və nümayəndələrinin cinayət işinin materialları ilə tanış olublar. İş üzrə ittiham aktı ibtidai araşdırmaya prosesual rəhbərliyi həyata keçirən baş prokuror tərəfindən təsdiq edilərək sentyabrın 5-də aidiyyəti üzrə baxılması üçün Bakı Hərbi Məhkəməsinə göndərilib.

Qanunsuzluqda ad çıxaran generalın qanuna "iş düşüb"

A.Çovdarov və onun idarə reislərinin işi məhkəməyə

tanış olmaq üçün çox az vaxt veriblər. Xəstəliyini əsas göstərməklə ona iş üzrə digər təqsirləndirilən şəxslərdən fərqli olaraq daha çox vaxt verilməsini tələb edir. İstintaq orqanı isə hesab edir ki, verilən 1 aylıq müddət iş materialları ilə tanışlıq üçün kifayətdir. Qanunda isə iş materialları ilə tanışlıq üçün konkret müddət göstərilir, "ağlabatan müddət" ifadəsi işlədilir. Yəni Akif Çovdarov ağlabatan müddət ərzində iş materialları ilə tanış ola bilər - bu, qanunun tələbidir. Amma məsələni bu tərəfi də var ki, Akif Çovdarov özü də vəzifədə olduğu dövrdə qanunlara hörməti ilə ad çıxarmamışdı, əksinə, qanunları, mənəvi və əxlaqi tərəfləri də daxil olmaqla, pozmaqda, ayaqları altına atıb tapdamaq-

la "şöhrət" tapmışdı. Təkcə generalın öldürüldüyündən xəbər yoxdur. Vəzifədə olduğu illər ərzində adı qalmaqal-lı olayların mərkəzində hallanan, qanunsuzluqlarda çəkilən Akif Çovdarovun bu gün özü də qanunsuzluqdan şikayətçidir. O, iş materialları ilə tanışlıq üçün vaxt istəyir, ona bu vaxtı vermirlər. Buna görə də 2016-cı il avqustun 19-dən aclığa başlayıb. Odioz general ilk günlərdə su içsə də, sonradan su içməkdən də imtina edib. Quru aclığa baş vuran Akif Çovdarovun vəziyyətini bir qədər də çətinləşdirən, ağırlaşdıran mədəsinin yoxluğu. Vəkil Sadiq Rəsulov qəzetimizə müsahibələrindən birində demişdi ki, Akif Çovdarov vəzifədə olduğu dövrdə mədəsində bədxassəli şiş əmələ gəlib. Buna görə də mədəsi həkim müdaxiləsi nəticəsində çıxarılıb və qida borusu birbaşa bağırsağına birleştirilib. Belə bir vəziyyətdə Çovdarovun aclıq aksiyası onun ölümü ilə də nəticələne bilər. Əlbəttə ki, onu zorla qidalandırmasalar. A.Çovdarov aclıq aksiyası keçirməklə hüquqlarını bərpa etmək istəyir. Hesab edir ki, ona barəsindəki cinayət işinin materialları ilə

Agentlərə ayrılan pulu da yeyibmiş

Bu arada Akif Çovdarova Cinayət Məcələsinin 179.3.1 (mənimləmə və ya israf etmə; mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə) və 179.3.2-ci (mənimləmə və ya israf etmə; külli miqdarda törədildikdə) maddələri ilə verilmiş ittihamların mahiyyəti haqda xəbər yayılıb. "Qafqazinfo"-nun hüquq-mühafizə orqanlarından əldə etdiyi məlumata görə, A.Çovdarov bu maddə üzrə dövlət büdcəsindən 2 milyon manat 917 min manat pulu mənimləməkdə ittiham edilir. Həmin pullar A.Çovdarovun ixtiyarına agentura şəbəkəsinin saxlanması üçün verilib. Amma odioz general pulları götürərək mənimləyib. Akif Çovdarov istintaqa ifadəsi zamanı ittihamı qəbul etmədiyini bildirib. O deyib ki, pullar həqiqətən də agentlərə ödənilib. Lakin A.Çovdarov agentlərin kimliyini istintaqa açıqlamaqdan imtina edib.

SOCAR-ın sərmayələri nə zaman əlavə gəlir gətirəcək?

Ekspertlər ARDNŞ prezidentinin açıqlamasını şərh etdilər; "Ölkəyə sərbəst konvertasiya olunan valyutanın gətirilməsi potensialına görə SOCAR ölkənin aparıcı şirkətidir"

Professor Elşad Məmmədov məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, SOCAR son illər ərzində kifayət qədər aktiv sərmayə siyasəti aparmaqdadır: "Əslində SOCAR kimi iri və sistemformalaşdırılan bir qurum tərəfindən aktiv sərmayə siyasətinin aparılması təəccüblü deyil. Bununla belə, qeyd etmək lazımdır ki, bu sərmayələrin böyük hissəsi ölkə xaricinə yönəlib və ölkə iqtisadiyyatından kapital axınının

artmasına səbəb olub. Məlumdur ki, şirkət Türkiyədə Star və Petkim kimi, bundan başqa Yunanıstanda və Avropanın digər dövlətlərində iri investisiya layihələrdə iştirak etməkdədir. Sözsüz ki, SOCAR bu aktiv brendinq siyasəti ilə Avropada öz mövqelərini möhkəmləndirməyə çalışır. Lakin ölkə iqtisadiyyatı üçün ən önəmli şirkət olan SOCAR-ın iqtisadi siyasəti, o cümlədən investisiya siyasəti, ölkə iqtisadiyyatında mövcud olan durumla daha çox uyğunlaşdırılmalıdır. Çünki hazırkı şəraitdə ölkə iqtisadiyyatında kapital axını problemi taktiki menecment baxımından ən ağırlıq problemdir. Bu baxımdan, SOCAR-ın daha çox investisiya layihələrini Azərbaycan iqtisadiyyatına yönəltməsi, fikrimcə, daha məqsəduşğundur. Biz bilirik ki, ölkəyə sərbəst konvertasiya olunan valyutanın gətirilməsi potensialına görə SOCAR ölkənin aparıcı

şirkətidir. Bu baxımdan, həmin valyutanın ölkəyə nə dərəcədə lazımı olmasının əlavə sübuta ehtiyacı yoxdur. Hesab edirəm ki, sovet dövründə də bu sahədə mövcud olmuş müsbət təcrübəni nəzərə alaraq, SOCAR-ın investisiya siyasətinin daha çox ölkə iqtisadiyyatına, o cümlədən neft emalı sənayesinə yönəldilməsi, makroiqtisadi baxımdan daha məqsəduşğundur. Xaricə yönəldilmiş investisiyaların perspektivlərinə gəldikdə, dünyada enerji idarəçiləri bazarlarında çox ciddi rəqabət mövcuddur və bu sərmayələrin iqtisadi cəhətdən nə dərəcədə effektiv olacağı daha çox perspektivdə həmin bazarlarda formalaşacaq vəziyyətdən və bir sıra digər iqtisadi və geosiyasi amillərdən asılı olacaq. Məsələn, 3-4 ay bundan əvvəl "Türk axını" layihəsini bir çox ekspertlər artıq bitmiş layihə hesab edirdilər. İndi isə Rusiya ilə Türkiyə arasında münasibətlərin düzəlməsi fonunda bu layihə artıq Avropanın enerji bazasının formalaşdırılmasında əsas rol oynayacaq bir layihə kimi ekspertlər tərəfindən qə-

bul olunmaqdadır. Buna görə də müasir iqtisadiyyatda investisiyaların, ən çox da beynəlxalq miqyaslı investisiyaların 3-4 il bundan sonra hansı iqtisadi effekt verə biləcəyini söyləmək çətindir və bu istiqamətdə söylənilən fikirlər sistemli təhlillərə, kompleksli proqnoz göstəricilərinə əsaslanmalıdır".

Ekspert Rəşad Həsənov isə musavat.com-a deyib ki, əslində bu yanaşma doğrudur: "Belə ki, SOCAR öz investisiyalarını şaxələndirir. Investisiyaların şaxələndirilməsi də SOCAR-ın fəaliyyətinin yalnız neft hasilatından ibarət olması ehtimalını aşağı salır. SOCAR nə qədər neft hasilatından asılı olacağına, o qədər növbəti dövrlər üçün neftin qiymətinin ucuzlaşması və digər səbəblərdən, hasilatın azalması səbəblərindən qurumun maliyyə vəziyyəti də gərilirliyi, dəyəri aşağı düşə bilər. Əgər növbəti dövrlər üçün strategiya şaxələndirməsi aparılırsa, faktiki olaraq bu istiqamətdə müəyyən addımlar atılırsa, xarici ölkələrdə daha çox neft emalı, hasilatı, qaz paylanması məhsullarının rəqabət mövcuddur və bu sərmayələrin iqtisadi cəhətdən nə dərəcədə effektiv olacağı daha çox perspektivdə həmin bazarlarda formalaşacaq vəziyyətdən və bir sıra digər iqtisadi və geosiyasi amillərdən asılı olacaq. Məsələn, 3-4 ay bundan əvvəl "Türk axını" layihəsini bir çox ekspertlər artıq bitmiş layihə hesab edirdilər. İndi isə Rusiya ilə Türkiyə arasında münasibətlərin düzəlməsi fonunda bu layihə artıq Avropanın enerji bazasının formalaşdırılmasında əsas rol oynayacaq bir layihə kimi ekspertlər tərəfindən qə-

□ Rəya RƏFİYEVA

"Biz keçid mərhələsindəyik. SOCAR əldə etdiyi gəlirləri hazırda mühüm sənaye layihələrinə sərmayə qoyur. Başa çatandan sonra bu layihələr Azərbaycana milyardlarla əlavə gəlir gətirəcək". Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) prezidenti Rövnaq Abdullayev "Trend"ə müsahibəsində belə deyib. O bildirib ki, şirkətləri ümumilikdə hasilata qoyulan sərmayələrini azaldıb:

"Lakin SOCAR öz sərmayələrini əvvəldən müxtəlif sahələrə yönəldib. Hələ xam neftin qiyməti yüksək olduğu dövrdə biz investisiyalarımızı şaxələndirməyə qərar verdik. Onda neft şirkətləri əsasən neft hasilatına, hətta işlənməsi çox baha başa gələn yataqlara sərmayə qoymağa üstünlük verirdilər. Biz isə formalaşdırılmış strategiyamıza uyğun olaraq, hasilatla yanaşı, həm də qaz və neftin emalı, nəqli və satışı üçün nəzərdə tutulan layihələrə sərmayələr qoyduq və bununla investisiya portfelimizi şaxələndirdik. Risklərin azaldılması və səmərəliliyin artırılması üçün biz müxtəlif ölkələrin bazarlarına üz tutub yeni bazarları kəşf etməyə başladığımız. Əsas layihələrimiz başa çatandan sonra hər kəs bu strategiyamızın bəhrələrini görəcək, çünki bununla gəlirlərimizin sabitliyi və davamlılığı təmin oluna bilər. Hazırda xam neft əvvəlki dövrlə müqayisədə çox aşağı qiymətə satılır. Lakin bunun müqabilində neft və qaz emalının gəlirliyi artıb..."

SOCAR prezidenti deyib ki, düzgün investisiya strategiyası nəticəsində 2007-2015-ci illər arasında SOCAR-ın ümumi aktivlərinin dəyəri 9 milyard manata qədər artıb: "Türkiyə və digər strateji bazarları kəşf etmək üçün əldə etdiyimiz gəlirləri STAR zavodu, Petkim limanı və s. kimi nəhəng layihələrimizə sərmayə qoyuruq. Sözügedən layihələr başa çatandan sonra xalis mənfəətin artması labüddür, çünki onda bu layihələr artıq gəlir gətirməyə başlayacaq".

Ağla gələn ilk variant prezident övladları olur. İ.Kərimov Özbəkistanda şah kimi davranırdı, şahların isə varisləri ilk növbədə övladları olur. Bu mənada diqqət dərhəl Gülnarə və Lola Kərimovalara yönəlirdi. Gülnarənin adı varis kontekstində daha çox hallanırdı. Fəqət, onun ictimai reputasiyasının korlanması və atası ilə yaşadığı problemlər indi belə deməyə əsas verir ki, Gülnarənin böyük siyasət olimpə yolu bədbəxtlik bağlanmış - 2014 -cü ildən prezidentin böyük qızı, demək olar, ev dustağıdır və ona korrupsiya ilə bağlı ciddi ittihamlar irəli sürülüb.

Hüseynbala SƏLİMOV

İslam Kərimovdan qalan tapmaca... - Özbəkistanın başına kim keçir? (təhlil)

"Özbəkistanda hakimiyyətə iddialıları mövcud siyasi sistemin içində aramaq lazımdır", - desək, ifrata varmırıq...

Lolaya gəldikdə isə, onun ictimai imici daha az aşınmaya məruz qalıb. O, diplomatik fəaliyyətlə və xeyriyyəçiliklə məşğul olur, ölkəsini YUNESKO -da təmsil edir. Amma ən az bu gün heç kim Lolanı da ciddi şəkildə varis kimi qəbul etmir. Bəs onda kim?..

Demək olar, yalnız iki adamın adı çəkilir. Biri baş nazir Ş.Mirziyoyev, digəri isə onun birinci müavini R.Əzimovdur. Hərə onların şansını bir cür dəyərləndirir. Qeyd edək ki, birinci Səmərqənd, digəri isə Daşkənd klanını təmsil edir. Klanlar Özbəkistan siyasi sisteminə müstəsna rol malikdir. Ölkədə güclü və leqal siyasi partiyalar şəbəkəsi olmadığından klanlar əsas siyasi institut kimi təzahür edir...

Təbii, Daşkənd klanının daha güclü olduğunu demək olardı - ən

azı ona görə ki, paytaxtı təmsil edir və güman, mərkəzdə əsas iqtisadi və siyasi strukturlara nəzarət edir. Amma G.Kərimova ilə bağlı yaşanan problemlərdən sonra müşahidəçilər Daşkənd klanındakı parçalanmadan bəhs edirlər. Bu isə hakimiyyət piroqunun bölünməsi ərəfəsində heç də kiçik məsələ deyil...

Aydın məsələdir ki, hətta Özbəkistan kimi dövlətdə hakimiyyətə gəlmək üçün bir neçə amil vacibdir.

Birincisi, hakim ailənin dəstəyi lazımdır. İkincisi, klanların himayəsinə böyük ehtiyac var.

sürür. Ona görə də İ.Kərimovun gümrah çağlarında nə Ş.Mirziyoyev, nə də R.Əzimovun adı iddialı şəxs kimi hallana bilməzdi, qoca diktator onları dərhəl neytrallaşdırırdı...

Elə bu səbəbdən onlardan hansının İ.Kərimova daha yaxın olması və ya qoca diktatorun onlardan hansına daha çox rəğbət bəsləməsi haqqında danışmaq olardı. Deyilənə görə, R.Əzimov prezidentə daha çox yaxınlığı ilə seçilib. Ən azı hökumətin çox mühüm sektoruna - maliyyə sektoruna başçılıq etdiyi üçün o, demək olar, hər gün İ.Kərimovla gə-

Güc strukturları haqda konkret söz deməyə çətinlik çəkir. Fəqət, bu müddətdə baş nazirin həmin strukturlara təsirini yaymağa çalışmasını ehtimal etmək böyük yanlışlıq olmazdı...

Amma kim bilir? Yalnızca gəlirli, qonşu Türkmənistanla necə oldu? Hakimiyyətə prezident S. Niyazovun şəxsi stomotoloqu Q.Berdimühəmmədov gəldi! İndi kimsə güman edərsə ki, diktaturalarda hər şey çox asan və birmənalı olur, böyük yanlışlığa varır. Belə sistemlərdə hakimiyyət uğrunda savaq daha mürəkkəb və amansız olur...

İ.Kərimovun böyük dövlətlərlə bağlı yaşadığı müəyyən "məyusluq"ların nəticəsi idi... Məsələn, müstəqilliyin ilk illərində İ.Kərimov da Türkiyəyə çox meyl edirdi. Hətta onun mərhum prezident T.Özala "ata" dediği vaxtlar vardı. Amma Kərimov tez başa düşdü ki, Türkiyə onun umduğu "böyük qardaş" rolunu oynamaq niyyətində deyil. Həm də İ.Kərimovun Türkiyəyə münasibətinin soyumasında şəxsi ailə motivlərinin də rolu az dəyərləndirilmir...

ABŞ-la siyasət də birmənalı olmayıb. 90-cı illərdə Vaşinqton-

da olarkən diqqəti bir detal cəlb etdi. Artıq o vaxt Özbəkistanın bu ölkədə möhtəşəm səfirliyi vardı. Müqayisə üçün deyim, həmin vaxt Azərbaycan səfirliyinin hələ öz binası yox idi...

Kərimovun bir ara ABŞ-la yaxınlaşmaq istəməsi də hamıya bəlidir. Amma tez bir zamanda Əndican hadisələri oldu və diktator başa düşdü ki, Rusiyanın "ətəyini" buraxmaq hələ tezdir və o, hələ uzun müddət böyük dövlətlər ara-

ındakı ziddiyyətlərdən yararlanmalıdır...

Amma ölkələr məsələsinə gəldikdə, bir məsələ aydındır: İ.Kərimov burada da bir sistem qurub və onu əvəz edən adam hələ bir xeyli bu sistemdən faydalana biləcək. Həm də Kərimovun qurduğu sistem bir cəhətdən üstündür: o, daha anlaşılıqlı və ən başlıcası isə, proqnozlaşdırıla bilməkdir. Ən əsası isə, İ.Kərimovun sistemi bütün hallarda, qəddarlığı ilə bahəm, dünyəvidir, sekulyardır. Bu, isə Asiyada, xüsusən də müsəlman Asiyasında müstəsna əhəmiyyətə malikdir...

Milli valyuta olan manat hər gün ucuzlaşmaqda davam edir. Azərbaycan Mərkəzi Bankı 5 sentyabr tarixinə valyuta məzənnələrini açıqlayıb və ABS dollarının rəsmi məzənnəsi 1,6362 manat təşkil edir. Manata nəzərən avronun məzənnəsi isə 1,8281 manat təşkil edir. Ölkə bankları on beş günə yaxındır ki, dollar və avro satmaqdan imtina edib. Bəzi banklar yüz dollar satırlar ki, bu da bankların qarşısında uzun növbələrlə nəticələnib. Ekspertlər bildirirlər ki, manatın məzənnəsini bu yolla saxlamaq mümkünsüzdür. Həmçinin dolların satılmaması ajiotajı və manata psixoloji təzyiqləri artırır.

Professor Elşad Məmmədov musavat.com-a bildirib ki, iqtisadiyyatda mövcud olan problemlər səbəbindən son günlər valyuta bazarında baş verən gərginlik bir çox makroiqtisadi problemlərlə nəticələnə bilər: "Belə ki, ekspert hesablamalarına görə, hətta istehlakın azalmasını nəzərə aldıqda belə, hazırkı şəraitdə ölkədə idxalın həcmi təxminən 8-9 milyard dollar təşkil edir. Bildiyimiz kimi, ilin əvvəlindən ölkənin Mərkəzi Bankı faktiki olaraq valyuta bazarında intervensiyaları dayandırır. Beləliklə, valyuta bazarında dollar təklifinin bu ildən faktiki olaraq tam əksəriyyətini Dövlət Neft Fondu təmin edir. Dövlət Neft Fondunun bazara çıxardığı valyuta isə bir ayda təxminən 400 milyon manat təşkil edir ki, bu da aylıq idxalın pul ifadəsinin təxminən 50 faizinə bərabərdir. Bundan əlavə, nəzərə almaq lazımdır ki, hərərlərdə əldə edilən valyutanın heç də hamısı idxalın təmin edilməsinə yönəldilmir. Çünki məlumdur ki, bankların və digər qurumların xarici öhdəlikləri, dollarlarda ifadə olunan depozitlərə xidmət göstərilməsi, əhalinin, o cümlədən milli valyutaya inamın azalmasına görə dollar əldə etmək səyləri, ölkə xaricində müəyyən investisiya layihələri

və digər kapital axınına səbəb olan amillər də mövcuddur. Onlar da dollara tələbatın mühüm hissəsini təşkil edir. Bunları nəzərə aldıqda, Neft Fondunun hərəracı çıxardığı dolların həcmi sözsüz ki, mövcud tələbatı ödəmir və ödəyər də bilməz. Mərkəzi Bankın dollar əldə etmək üçün banklara banklararası hərəracı müraciət etmək tövsiyəsinə gəldikdə, bu ən azından təəccüb doğurur. Çünki hazırkı dollara tələbatın dəfələrlə təklifi üstələdiyi şəraitdə Mərkəzi Bank səlahiyyətliləri yaxşı bilməlidirlər ki, banklararası hərəracılarda dollar əldə etmək nə dərəcədə problematiktir. Daxili bazarın idxaldan asılılığının yüksək səviyyədə olduğunu və bankların hərəracılarda əldə etdikləri dollar resurslarının ilk növbədə idxalçılara deyil, öz cari problemlərinin həllinə yönəldəcəyini nəzərə aldıqda, hazırkı pul siyasətində ciddi korreksiyalar aparılmazsa, idxalda problemlərin yaranması ehtimalı çox yüksələcək. Bu isə daxili bazarın əmtəə resursları ilə təminatında problemlərə səbəb ola bilər. Bu problemlərə qarşı hökumətin iqtisadi bloku təcili profilaktik tədbirlər həyata keçirməlidir. Bu tədbirlər bir tərəfdən dollar resurslarının bazarında artırılmasına istiqamətlən-

Dollar məhdudluğu idxalda problemlər yarada bilər...

Ekspertlər deyir ki, bankların dollar satmaması manata psixoloji basqıları artırır...

məli, digər tərəfdən isə bu, hazırkı iqtisadi durumda daha tez effekt verən istiqamətdir, ölkədən kapital axınının qarşısı alınmalıdır. Əks halda, daxili bazanın formalaşmasında hazırda mühüm rol oynayan və yaxın gələcəkdə də önəmli rol oynayacaq idxalda ciddi problemlər meydana çıxmaqla yanaşı, bu, yolverilməzdir".

Ekspert Əkrəm Həsənov isə dollar qıtlığına münasibət

bildirərək deyib ki, əgər bizim valyuta ehtiyatlarımız elan olunandan azdırsa, dollar 2 manatı deyil, 3 manatı da keçəcək. Onun sözlərinə görə, son situasiya göstərir ki, manatla bağlı iki variantdan biri baş verəcək: "Birincisi, Mərkəzi Bank devalvasiyaya gedəcək. Bu, həm kəskin, həm də tədricən ola bilər. Bugünkü vəziyyətdə dollar almaq mümkün deyil. Bu da çox davam edə bilməz. İkinci vari-

ant odur ki, dollar satışı davam edəcəyi halda, xaricdəki aktivlər Azərbaycana gətirilməlidir. Bu da o deməkdir ki, valyuta ehtiyatlarımız azalan xətlə gedəcək". **Onun sözlərinə görə, ilin sonuna qədər kəskin devalvasiya qaçılmazdır:** "Manat sərbəst buraxılsa, 1 dollar iki manatı keçəcək. Hara kimi gedib çıxacağı da məlum deyil. Dollar 3 manata qədər də gedib çıxmaqla yanaşı, valyuta ehtiyatlarının həcmindən asılıdır. Mərkəzi Bank 4 milyard, neft fondunda isə 35 milyard ehtiyat olduğu deyilir. Amma həmin ehtiyatların hamısı pulda deyil. Bu ehtiyatların xeyli hissəsi daşınmaz əmlakda və başqa sahələrdədir. Əgər bizim valyuta ehtiyatlarımız elan olunandan azdırsa, dollar 2 manatı deyil, 3 manatı da keçəcək".

Ekspert Rəşad Həsənov isə qeyd edib ki, bankların valyuta satışını məhdudlaşdırmasının

əsas səbəbi odur ki, banklar tələb olunan valyutanı hərəracılarda əldə edə bilmir: "Hərəracılara çıxarılan valyutanın həcmi ümumi tələbatdan on dəfə aşağı olur". **Onun sözlərinə görə, hazırda idxal ilə bağlı mövsüm dövrüdür və belə bir şəraitdə biznesin dollara tələbi artır:** "Banklar daha çox bu istiqamətə üstünlük verir. Məhz bu səbəbdən də bəzi banklar demək olar ki, valyuta satışını həyata keçirmir və yaxud məhdudlaşdırır". **O deyib ki, manatın məzənnəsinin itirilmə ehtimalı da davam edir:** "Ölkəyə daxil olan dolların həcmi kifayət qədər aşağı düşüb". Ekspertin sözlərinə görə, neftin qiyməti hansısa forsmajor səbəblərdən qısa müddətə bahaləşməzsə, növbəti dövrlərdə manatın ucuzlaşması davam edəcək və bu, ucuz neft satışının müddətindən asılı olacaqdır.

□ Rəya RƏFİYEVA

Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü niyə yubanır?

Rəşad Həsənov: "Liberal iqtisadi mühitin formalaşmasına ölkə tam hazır olmadığına görə bu istiqamətdə konkret qərar qəbul olunmur"

Fikrət Yusifov: "Hələlik bu təşkilata tam hüquqlu üzv olmağın zamanı çatmayıb"

Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına (ÜTT) üzvlük məsələsi yenidən müzakirə olunur. Ekspertlər iyirmi ilə yaxın müddətdə aparılan danışıqların nəticəsinin olmamasının səbəblərindən danışdı. Bəzi ekspertlərin fikrincə, ölkə bu quruma üzvlüyə hazır olmadığı üçün hələ ki bu addımı atmaq istəmir. Üstəlik, monopoliyanın qalmasında maraqlı olan çevrələr Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyünün gecikməsinə çalışır. Bəzi ekspertlər isə qeyd edirlər ki, Azərbaycanın bu quruma daxil olmaması həm də siyasi məsələdir və ölkə Rusiya ilə müəyyən manevar imkanlarına görə bu addımı atmır.

Ekspert Rəşad Həsənov məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, ÜTT-yə üzvlüklə bağlı bir sıra problemlər qalmaqdadır: "Məsələ ondadır ki, Azərbaycan hökuməti ÜTT-yə daxil olmamasında əsas problem kimi iki əsas istiqamət göstərir. Birincisi kənd təsərrüfatına ayrılan yardımların həcmi ilə bağlıdır. İkincisi isə Azərbaycanın gəlirli ölkə olaraq quruma qəbul olunması istəyi ilə əlaqədardır.

Çünki Azərbaycan bu statusda daxil olmaq istəmir. Rəsmi açıqlamalar onu göstərir ki, bu şərtlər daxilində Azərbaycan bu quruma daxil olmaqda maraqlı deyil. Diqqətçəkən təcrübədir ki, 18 ildir ÜTT ilə danışıqlar gedir, bir çox ölkələrlə ikitərəfli razılaşmalar var. Amma hələlik açıq məqamlar kifayət qədər çoxdur. Burada hökumətin daha çox üzərində dayandığı məsələ məhz kənd təsərrüfatına dotasiyaların həcmi ilə bağlı

məsələdir. Çünki hökumət əsaslandırır ki, Azərbaycanda məşğulluğun əsas təminatı kənd təsərrüfatı sektorudur. Bu sektorun inkişafı istiqamətində hələlik bundan sonrakı uzunmüddətli dövrdə subsidiyaya, yardımlara ehtiyac var. Bir məsələyə diqqət çəkmək istəyirəm ki, hazırkı müzakirələr heç də tam əsaslandırılmış məqamlar deyil. O baxımdan ki, son dövrlərdə ÜTT-yə daxil olan ölkələrin təcrübəsindən görürük ki, hansısa məqamlar üzərində ayr-aylıqda yanaşma ortaya qoyulur. Son olaraq Rusiyanın ÜTT-yə qəbul olunması yeddi il müddətində Rusiyaya güzəştlərdən istifadə hüququnun verilməsi şərtləri daxilində oldu. Azərbaycan da bu imkanlardan istifadə edə bilər. Əgər həqiqətdən də ÜTT-yə qəbul olmaqda

qərarlıdırsa, güzəştlər istəyə bilərlər. Burada düşünürəm ki, əsas məqamlardan biri məhz Azərbaycanın ÜTT-yə qəbul olunmasıdır. Çünki Azərbaycan ÜTT-yə qəbul olunursa, bu zaman iqtisadiyyatın liberallaşdırılması istiqamətində ciddi addımlar atılmalıdır. Belə olduğu təqdirdə də təbii ki, artıq Azərbaycanda hansısa istiqamətlərdə inhisarçılığın qorunub saxlanması mümkünsüz məsələyə çevrilə bilər. Belə məqamlar var və məhz bu kimi məqamlar liberal iqtisadi mühitin formalaşmasına ölkə tam hazır olmadığına görə bu istiqamətdə konkret qərar qəbul olunmur. Lakin düşünürəm ki, hazırkı şərtlər daxilində Azərbaycan qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsində, ixrac potensialının istifadəsində əsas məqamlardan biri də məhz quruma daxil olma

prosesinin sürətləndirilməsi və ən qısa müddətdə Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına daxil olmasının təmin edilməsidir".

İqtisadçı alim Fikrət Yusifov isə məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, artıq bir neçə ildir Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü ilə bağlı müxtəlif səviyyələrdə müzakirələr keçirilir: "Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzv olmaqla bağlı Azərbaycan hökuməti hələ 23 iyun 1997-ci il tarixdə bu quruma müraciət etmişdi. Bu illər ərzində Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü ilə bağlı çoxtərəfli danışıqlar davam etdirilir. Azərbaycan üzrə ÜTT katibliyində yarılmış işçi Qrupun 2004-cü ildən başlayaraq ardıcıl olaraq toplantıları keçirilir. Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlüyü ilə bağlı sonuncu, 13-cü iclas 22 iyul 2016-cı il tarixdə Cenevrə şəhərində keçirilib. Bu illər ərzində Azərbaycan ÜTT-yə üzvlüyü ilə bağlı sonuncu, 21 dövlətə ikitərəfli danışıqlar aparır. Danışıqlar zamanı Azər-

baycanın mal və xidmətlər bazarına çıxışına dair məsələlər müzakirə olunur, xüsusi əhəmiyyət kəsb edən sahələrin qorunması ilə bağlı zəruri tədbirlər görülür. Danışıqlar prosesi bizi bu təşkilata nə qədər yaxınlaşdırsa da hesab edirik ki, hələlik bu təşkilata tam hüquqlu üzvlüyün zamanı çatmayıb. Biz yalnız ölkə iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunun inkişafını lazımla biləcəkdir səviyyəyə qədər inkişaf etdikdən sonra bu təşkilata üzvlük olmaqla yanaşı, bu təşkilatın üzvlüyü ilə bağlı müxtəlif səviyyələrdə müzakirələr keçirilir. "Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlük məsələsi ilə bağlı Azərbaycan hökuməti hələ 23 iyun 1997-ci il tarixdə bu quruma müraciət etmişdi. Bu illər ərzində Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü ilə bağlı çoxtərəfli danışıqlar davam etdirilir. Azərbaycan üzrə ÜTT katibliyində yarılmış işçi Qrupun 2004-cü ildən başlayaraq ardıcıl olaraq toplantıları keçirilir. Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlüyü ilə bağlı sonuncu, 13-cü iclas 22 iyul 2016-cı il tarixdə Cenevrə şəhərində keçirilib. Bu illər ərzində Azərbaycan ÜTT-yə üzvlüyü ilə bağlı sonuncu, 21 dövlətə ikitərəfli danışıqlar aparır. Danışıqlar zamanı Azər-

Ekspertin sözlərinə görə, bu gün bizim əsas vəzifəmiz yerli istehsalı xarici bazarların təsirindən qorumaqla onun sürətli inkişafını təmin etməkdən ibarətdir: "Real sektorun inkişafının indiki məsuliyyətli mərhələsində Azərbaycan hökumətinin ÜTT-yə üzvlüklə bağlı tutduğu mövqe tamamilə doğru bir mövqedir. Bu məsələdə tələsmək olmaz. Belə bir təşkilata üzvlük olmaqda məqsədimiz onun imkanlarından maksimum bəhrələnmək olmalıdır. Ona görə də üzvlük yalnız ona tam hazır olacağı zaman baş tuta bilər".

Bütün deyilənlərə rəğmən əksər ekspertlər danışıqların sürətləndirilməsinin tərəfdarıdır. Onların fikrincə, ÜTT-yə üzvlük ölkə iqtisadiyyatı üçün neftin qiymətinin aşağı düşməsi fonunda daha vacibdir. Bildirilir ki, Azərbaycan ÜTT-yə üzvlüyünü gecikdirməklə çox böyük risk altına girir. Gecikmə ölkəni gələcəkdə əsassız tələblərlə üz-üz qoya bilər. Ancaq ortalıqda siyasi iradə olsa, Azərbaycanın qısa zamanda təşkilata üzvlüyü mümkündür.

□ Rəya RƏFİYEVA

26 sentyabrda keçiriləcək konstitusiyaya dəyişikliklər edilməsi haqqında referendum bitəndən az sonra Milli Məclisin buraxılması ilə bağlı qərar verəcək. Yeniləşən konstitusiyaya bu səlahiyyəti prezidentə verəcək. Bu barədə istiqbal.az hakimiyyətdəki mənbələrə istinadən xəbər yayıb.

Mənbənin məlumatına görə, konstitusiyaya dəyişiklikləri parlament seçkilərinin ertələnməsini zəruri edir: "Daha doğrusu, referendumdan sonra parlament fərqli səlahiyyətlərə sahib olacaq. Ancaq fərqli səlahiyyətləri indiki parlamente tətbiq etmək konstitusiyaya ziddir. Çünki indiki parlament hazırda qüvvədə olan konstitusiyaya uyğun formalaşmış. Ona görə də referendumdan az sonra hakimiyyətin qanunverici qolunu yeni konstitusiyaya uyğunlaşdırmaq üçün növbədənə parlament seçkilərinin keçirilməsi nəzərdə tutulub. Hətta böyük ehtimalla yeni parlamentin səlahiyyət müddəti 5 il yox, 4 il müəyyən ediləcək.

Mənbənin iddiasına görə, yeni parlament seçkilərinin keçirilməsinin siyasi səbəbləri də var: "Təxmini hesablamalara görə, Milli Məclisin 125 deputatının 40-ə yaxını bu və ya başqa formada Gülen camaatı ilə bağlıdır".

Azərbaycanın müxalifət düşərgəsində və hakim partiya isə yeni parlament seçkilərinin keçirilməsi barədə iddialara fərqli münasibətlər var. Bəziləri bunun gözələnən olduğunu, bəziləri isə inandırıcı olmadığını düşünür.

AXP sədri Pənah Hüseyn

Parlament referendumdan sonra buraxıla bilər-ekspertlər nə deyir?

Növbədənə seçkilərin olacağı xəbərləri intensivləşir

isə "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, növbədənə seçkilərinin keçirilməsi barədə deyilən ehtimallardır: "Növbədənə parlament seçkilərinin olacağı barədə heç kim indiyə qədər konkret birmənəli fikir söyləməyib. Ehtimal olaraq fikirlər ifadə olunub. Belə ehtimallar

kimin nə deməsindən asılı olmayaraq yenə də qalır. Növbədənə seçkilərinin olub-olmayacağı isə referendumdan bir az sonra dəqiq biləcəyik. İndiyə qədər kimse deyirsə ki, olacaq, kimse deyirsə ki, olmayacaq, bu fikirlərin özü də fərziyədir".

VİP sədri Əli Əliyev isə bil-

dirdi ki, növbədənə seçkilərinin keçirilməyə biləcək: "Konstitusiyaya edilən dəyişikliklər hakimiyyətin idarəçiliyə münasibətini ortaya qoyur. Referendum müddəalarının hər biri iqtidarı qoruyub saxlamağa, onu sürəkli etməyə yönəlib. Elə isə yeni seçki-

ferendumdan bir müddət sonra növbədənə parlament seçkiləri təyin edilə bilər: "Bu, sırf hakimiyyətin istəyindən asılıdır. İstəkləri olsa növbədənə parlament seçkiləri, hətta prezident seçkiləri təyin edə və istədikləri şəkildə də keçirə bilərlər. Konstitusiyaya

də keçirilib: "Növbədənə seçkilərlə bağlı deyilənlərsə kimlərsə şirnikləndirmək üçün ortaya atılan xülyadır. Prezident də seçilib, parlament də və onların öz müddəti var, bu müddət də başa çatmalıdır".

Etibar SEYİDAĞA

Referendumu 20 gün qaldı-müxalifətin müqaviməti sıfırdır

Sentyabrın 26-də keçiriləcək konstitusiyaya düzəlişlər üzrə referendumu sayılı günlər qaldı. Artıq təşviqat kampaniyasına start verilib. Proseslərdə iqtidara yaxın yalnız üç təşviqat qrupu iştirak edir. Bunlar hakim partiya tərəfindən yaradılmış "Yeni Azərbaycan", Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası tərəfindən yaradılmış "Vətəndaş cəmiyyəti" və Bələdiyyə Şuraları tərəfindən yaradılmış "Bələdiyyə" qruplarıdır. Kampaniyada müşahidə olunan hal odur ki, ölkə müxalifəti referendumun keçirilməsinə müqavimət iqtidarında deyil. Əksər siyasi qurumlar boykot qərarı versələr də, Müsavat və REAL hərəkəti imzatoqlama kampaniyasında iştirak etdilər. Müsavatın təşviqat qrupu qeydə alınmadı, REAL isə kampaniyanın bitməsinə iki gün qalmış geri çəkildi. Bununla da müxalifət tamamilə referendumdan təcrid olundu.

Doğrudur, Milli Şura sentyabrın 11-nə, Müsavat isə 18-nə mitinq təyin ediblər. Əksəriyyət bu tipli aksiyaların müxalifətin varlığını göstərmək üçün edildiyini düşünür. Bütün bunların fonunda iqtidarın da ünvanına qonaqlar var. Müxalifətə qarşı sərt münasibət, təzyiqlər, yaradılan təşviqat qruplarının qeydə alınmaması ciddi şəkildə tənqid olunur.

"Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, YAP-çı deputat Bəxtiyar Sadıqov bildirdi ki, Azərbaycan hakimiyyəti istər referendum, istərsə də digər seçkilər olsun, müxalifətin daim iştirakını istəyir: "Müxalifət kifayət qədər şərait yara-

dılıb. Biz heç zaman müxalifəti proseslərdən təcrid etmək niyyətində olmamışıq. Çünki Azərbaycanda demokratik cəmiyyət mövcuddur. Bu cəmiyyətin mühüm tələblərindən biri mətbuat və söz azadlığıdır, digər tələblər müxalifətin mövcudluğu, fikir plüralizmi, çoxpartiyalı sistem və digərləridir. Bütün bunların hamısı Azərbaycanda təmin olunub. Müstəqillik dövründə artıq 3-cü referendum keçiriləcək. Bununla bağlı Konstitusiyaya Məhkəməsi akta baxıb və müsbət rəy verib. Təşviqat qrupları da müəyyənənmiş. Referendumun dünya üzrə qanunvericiliyə əsasən olan tələbləri mərhələlərlə həyata keçirilir. Müxalifə-

tin passivliyini iki səbəblə izah edərdim. İqtidar tərəfdən heç bir məhdudiyyət, onların hüquqlarının məhdudlaşdırılması halları yoxdur. İndiyə qədər elə bir hal olmayıb ki, müxalifət bununla bağlı hansısa bir tədbir keçirmək üçün müraciət etsin, iqtidar da cavab verməsin. Belə hal ola da bilməz. Müxalifətin mövcudluğunu qəbul edirik və buna görə də onların fəaliyyətini məhdudlaşdırmaq niyyətində deyilik. Qeyd etmək istədiyim iki məqamdan biri odur ki, bu proseslərdə iştirak etmək üçün ilkin mərhələdə 2 min, sonradan isə 40 min imzanın toplanmasından söhbət gedir. Azərbaycanda hazırda mövcud olan siyasi qu-

Bəxtiyar Sadıqov:
"Müxalifət bu dəfə referendumdan razıdır"

rumların sosial bazaları olduqca zəifdir. Fəalları da olduqca azdır. Onlar artıq bu cür müxalifətçiliyin düzgün olmadığını dərk ediblər və onun sıralarını tərk ediblər. Ona görə təşviqat qrupu yaratmaq, proseslərdə iştirak etmək üçün kifayət qədər sosial bazaları, kadrları yoxdur. İmza toplamaq imkanları sıfırdır. İkinci əsas məqam isə budur ki, müxalifət ediləcək dəyişikliklərlə tanış olub və bunların zamanın tələbindən irəli gəldiyini dərk ediblər. Müstəqil Azərbaycanın inkişafına bu dəyişikliklərin müsbət keyfiyyətlər verəcəyini yaxşı anlaşırlar. Ona görə

Əli Əliyev:
"Bu duruma düşməyimizə ilk səbəb..."

yiğış bunu analiz ediblər, sonda bunlara qarşı çıxmağın düzgün olmadığı qənaətinə gəliblər. Mövqeyimiz daim bu olub ki, biz konstruktiv müxalifətin tərəfdarıyıq. Əgər bir məsələ Azərbaycanın gələcəyinə xeyir verəcəksə, inkişafa yol açacaqsə, burada süni müxalifətçilik etməyə gerek yoxdur. Əksinə, müxalifət bu işlərə dəstək verməlidir. Etmiş, razılığını bildirməlidir. Hesab edirəm ki, hər iki variant mümkündür. Mənə elə gəlir ki, müxalifət bu dəfə referendumdan razıdır. Ona görə müəyyən mənada passivlik göstərir. Bu da müxalifətin

özünəsayaq razılıq əlamətidir".

Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının sədri Əli Əliyev iqtidar təmsilçisinin dediklərinin əksini düşünür: "Azərbaycanda siyasi düşərgənin sıradan çıxarılması üçün hakimiyyət əlindən gələni edir. Açıqı, Heydər Əliyevin prezident olduğu dövrlərdə ölkənin siyasi sferası zəiflədilməmişdi. Normal şəkildə onun mövcudluğu qorunub saxlanılırdı. Müxalifətin təşkilatlanmağına maneələr yaradılmırdı. Amma sonradan, yəni Heydər Əliyevin hakimiyyətdən sonra müxalifətin imkanları daralmağa başladı. Hazırda Azərbaycan müxalifəti formal olaraq mövcudluğunu qoruyub saxlamağı bacarıb. Hakimiyyət hər vaxt müxalifəti proseslərdən kənar tutmağa çalışır. Düşünürəm ki, bu duruma düşməyimizə ilk səbəb iqtidarın ölkədə yürütdüyü siyasətdir. Güclü hakimiyyətlər güclü də müxalifətə sahib olurlar. İnkişaf etmiş ölkələrdə bunun şahidi oluruq. Ölkə müxalifətinin qarşısından gələn referendumla bağlı passivliyi hakimiyyətin apardığı siyasətlə birbaşa bağlıdır. Bütün bunlar hakimiyyəti gətirdikcə zəiflədəcək. Hesab edirəm ki, konstitusiyaya dəyişikliyi iqtidarı düşdüüyü mövcud vəziyyətdən çıxara bilməyəcək. Bütün bunlara müqavimətimiz bu gün bəyanatlara və müşahidələrimizə əsaslanır".

Cavanşir ABBASLI

Payız Azərbaycana böyük sürprizlər vəd edir

Dünyadakı iqtisadi böhran, neftin qiymətinin kəskin düşməsi ilə Azərbaycanda başlanmış, lakin görüntülərə görə, pauzada olan islahatlar əslində özünün həlledici mərhələsinə yaxınlaşır.

Iqtisadiyyatın liberallaşması istiqamətində son il yarım prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlar, büdcənin qeyri-neft sektorunun inkişafından əldə edilən gəlirlərlə formalaşması strategiyası, gömrükdə və vergi sistemində inqilabi dəyişiklikləri özündə ehtiva edən qanunların qəbulu, iqtisadi azad zonaların yaradılması, təcridən ölkənin əsas strukturlarının "ASAN-xidmət" modelinə keçirilməsi davam etməkdədir.

Azərbaycan iqtisadiyyatının neftdən qeyri-neft sektoruna keçirilməsinin çətinliklərini əlbəttə ki, xalq hiss etməkdədir və bunu iqtidar təmsilçiləri də etiraf edirlər. Amma onu da unutmaz lazımdır ki, neftdən asılı bir sıra ölkələrdə (bu, xüsusilə əhəli az qala xarici yardımlarla dolanmağa möhtac qalan Cənubi Amerika ölkələrinə aiddir) iqtisadi böhranlar xalqı küçələrdə hakimiyyət əleyhinə aksiyalara məcbur edib. Bir vaxtlar neftin dünya bazarında satış qiymətinə arxalanıb Amerikaya belə meydan oxuyan Venesuelanın indi xaricdən hətta ərzaq yardımlarına möhtac qalmasını da unutmamalıyıq. Azərbaycan hakimiyyəti neftin qiymətinin kəskin ucuzlaşması ilə yaranmış vəziyyətdən seyntota düşmədi, əksinə məhz prezident İlham Əliyevin vəziyyəti düzgün və vaxtında qiymətləndirməsi, Nazirlər Kabinetinin toplantılarında sərt xəbərdarlıqları nəticəsində "müəmmərləşmiş və arxayınlaşmış" komanda yeni dövrə kökləndi. İqtisadi islahatlara əngəl olan, sahibkarları soyan ən odioz nazir komandanın uzaqlaşdırıldı, xanimanı dağıldı. Bunların sırasında ölkədə korrupsiyaya qarşı mübarizə də var ki, bunun nəticələrini ilk növbədə sahibkarlar hiss etdi.

Prezident yaranmış situasiyaya adekvat olan üç mühüm məsələni qəti qoydu: siyasi iradə, islahatlar proqramı, islahatçı komanda. Prezidentin son aylar etdiyi bütün çıxışlarda ölkənin böhrandan öhdəsindən gələcəyinə əminliyini inamla vurğulaması, hətta xarici borclanmaya belə ehtiyacın olmadığını deməsi əlbəttə ki, siyasi iradənin real nəticələrindən doğur. Hətta iqtidarın tənqidçiləri olan iqtisadçılar belə etiraf edirlər ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı artıq çətin dövrdən çıxmaq yolundadır.

Prezidentin iqtisadi proqramlar paketi əslində Azərbaycanın yeni inkişaf modelidir. Uzun illər həm yerli sahibkarların, həm xarici investorların yolunda ciddi əngəl olan gömrük-

Referendumdan sonra nə olacaq? - inqilabi iqtisadi və siyasi proqram hazırdır

ABŞ-ın "McKinsey & Company" şirkəti ilə iqtisadiyyatın bütün sahələrinə aid olan birgə proqram yekunlaşmaqdadır ki, bu da hakimiyyəti yaxın 10 ildə rahatlıqla biləcək geniş islahatlara təkan verəcək; vitse-prezidentlik institutunun əsas vəzifəsi məhz bu islahatların aparılmasına nəzarəti həyata keçirəcək; ölkədəki siyasi münasibətlər sistemində köhnəmiş metodologiya aradan qaldırılacaq, müxalifətin fəaliyyəti üçün dar meydan genişləndiriləcək...

dəki dəyişikliklər, ölkənin kənd təsərrüfatı potensialının yüksəldilməsi-neftin unudulduğu üzümçülük, tütünçülük və pambıqçılıq kimi sahələrin yenidən inkişaf etdirilməsi üçün atılan addımlar xüsusilə qeyd edilmişdir. Oliqarxların işğal etdiyi yarıtorpaqların yenidən əkin-biçin üçün kəndliyə qaytarılması prosesi də davam edir. Prezidentin bu sahədə qətiyyəti, torpaq islahatlarına dəstəyinin ifadəsi kimi ötən həftə özünün şəxsən pambıq tarlasına gətməsi də yalnız sıradan bir səfər proqramı kimi dəyərləndirilməməlidir. İlham Əliyev, dəfələrlə qeyd etdiyimiz kimi, bu çətin iqtisadi dövrdə Azərbaycanla bərabər, həm də bütün komandanın xilasını üçün çalışır.

Məlumatlara görə, iqtisadiyyatın bütün sahələrinə aid olan daha geniş proqram yekunlaşmaqdadır ki, bu da Azərbaycan hakimiyyətini yaxın 10 ildə rahatlıqla biləcək geniş islahatlara təkan verəcək. Xəbərlərdə deyilir ki, prezidentin iqtisadi məsələlər üzrə köməkçisi Natiq Əmirovun kurasiyaya etdiyi islahatlar üzrə proqram xarici mütəxəssislərin köməyi ilə ha-

zırlanmaqdadır. Bu, Amerika-nın menecment və konsaltinq xidmətləri göstərən "McKinsey & Company" şirkətidir.

"McKinsey & Company" bundan öncə də Azərbaycanda Dünya Bankı ilə birlikdə informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının qiymətləndirilməsini aparıb. Məlumatda deyilir ki, "McKinsey & Company" iqtisadi inkişaf naziri Şahin Mustafayevin rəhbərlik etdiyi iqtisadi komanda üzvləri ilə birgə ölkə iqtisadiyyatının 2025-ci ilə qədər və sonrakı illər üçün "yol xəritəsi"nin işlənməsinə cəlb edilib. Bu barədə bir müddət əvvəl nüfuzlu "Financial Times" da yazıb.

Qeyd edək ki, bu tipli xəbərlər yeni deyil. Bir müddət əvvəl də kuluarlarda Azərbaycan iqtisadiyyatının Sinqapur, Polşa və Pribaltika ölkələri modellərinə uyğunlaşdırılmasının öyrənilməsi barədə danışılırdı. Məlumatlı mənbəmizin dediyinə görə, hakimiyyət dünya təcrübəsini öyrənsə də, yeni iqtisadi islahatlar paketi Azərbaycan realiyasına tam uyğunlaşdırılır, risklər nəzərə alınır, hər bir bənd prezidentlə razılaşdırılır.

Bu islahatlar paketində xüsusilə rayonların iqtisadi vəziyyəti və potensialı ciddi şəkildə öyrənilib, Azərbaycanın təkə özünü ümumdaxili məhsulla təmin etməsi deyil, regionda əsas ixracatçı ölkəyə çevrilməsi hədəflənir. Bunun üçün isə daha vacib şərt siyasi islahatlardır ki, bununla bağlı da hakimiyyət ciddi hazırlıq içərisindədir.

***
"Yeni Müsavat"a çatan məlumatlara görə, ilk növbədə qa-

ması kimi izah oluna bilər. Nazirlər Kabinetinin iqtisadiyyatın bütün sahələrini əhatə edəcək geniş proqramı həyata keçirmək gücündə olmadığını iqtidar təmsilçiləri də, deputatlar da dilə gətirirlər.

Vitse-prezidentlik institutunun yaradılmasının daha bir səbəbi də siyasi islahatların həyata keçirilməsinə nəzarət mexanizminin gücləndirilməsidir. Vitse-prezidentlərdən birinin də məhz siyasi islahatların kurasi-

yasına cavabdeh olacağı gözlənilir. Bu da daha geniş bir sahədə-xüsusilə iqtisadi islahatların əngəllənməsinə şərait yaradan qanunların, nazirliklərin qanunsuz müdaxilələrinin, məhkəmə-hüquq sisteminin təkmilləşdirilməsini əhatə edir. Ölkədəki siyasi münasibətlər sisteminə köhnəmiş metodologiya siyasi islahatlar sayəsində aradan qaldırılmalı, müxalifətin fəaliyyəti üçün dar meydan genişləndirilməlidir. Təsadüfi deyil ki, referendumdan sonra Milli Məclisə yeni seçkilərin keçirilməsi barədə məlumatlar son günlər daha da intensivləşib.

Azərbaycan hakimiyyəti yaxşı anlayır ki, ölkəmizin daxil olduğu regiondakı gərgin siyasi vəziyyət tezliklə aradan qalxmayacaq, Qərbin "daxili məsələlərə" müdaxilə imkanları artacaq. İqtisadiyyatı yeni həmar inkişaf modelinə çıxarmaq

üçün isə Azərbaycanın daxilində siyasi münasibətlərdə yumşalma gərəkdir. Mümkündür ki, məhz yeni parlamentin formalaşmasında 2010-cu ildəki israr aradan qaldırılınsın, ənənəvi müxalifətə sözünü demək üçün meydan verilsin.

***
Nəhayət, iqtisadi və siyasi islahatlar üçün mühüm olan yeni komanda haqda. Referendumdan sonra Nazirlər Kabinetinin buraxılması haqda danışıl-sa da, bəzi ekspertlər bunu real hesab etmirlər. Amma böyük ehtimalla artıq sentyabrın sonuna qədər bir sıra rəhbər şəxslərin komandanın uzaqlaşdırılacağı qaçılmaz olacaq. Əvvəla, mərkəzi hakimiyyətdə vitse-prezidentlik institutu yaradılmaqla bəzi "köhnə"lərlə vidalaşmaq lazım gələcək. Mümkündür ki, bir sıra komitə və üç-dörd nazirlik, ümumiyyətlə, ləğv olunsun və ya birləşdirilsin. Bu dağda isə əsasən işinin öhdəsindən gələ bilməyən nazirlər gördəndən uzaqlaşdırılacaq.

Payız Azərbaycana böyük sürprizlər və dəyişikliklər vəd edir...

□ "Yeni Müsavat"

Elman Rüstəmov ilin ən yaxşı baş bankirləri reytingində geriləyib

"Global Finance" jurnalı "The World's Central Bankers 2016" reytingini açıqlayıb. "APA-Economics" xəbər verir ki, reytingdə ənənəvi olaraq dünyanın mərkəzi banklarının rəhbərlərinin fəaliyyəti qiymətləndirilib.

Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) İdarə Heyətinin Avstraliya, Şri-Lanka, Banqladək, Malayziya, Vyetnam və Hindistanın baş bankirlərinə reyting verilməyib. Ümumilikdə, ilin ən yaxşı bankirləri, yeni "A" reytinginə malik olan baş bankirlər bunlardır: Karnit Fluq (İsrail), Riad Salame (Livan), Karlos Fernandez Valdovinos (Paraqvay), Xulio Velarde Flores (Peru), Elvira Nabiullina (Rusiya), Fai-Nan Pernq (Tayvan), Mark Karni (Böyük Britaniya). Onların ardınca ("A-" rey-

Həmin regionda göstərilən Avstraliya, Şri-Lanka, Banqladək, Malayziya, Vyetnam və Hindistanın baş bankirlərinə reyting verilməyib.

Ümumilikdə, ilin ən yaxşı bankirləri, yeni "A" reytinginə malik olan baş bankirlər bunlardır: Karnit Fluq (İsrail), Riad Salame (Livan), Karlos Fernandez Valdovinos (Paraqvay), Xulio Velarde Flores (Peru), Elvira Nabiullina (Rusiya), Fai-Nan Pernq (Tayvan), Mark Karni (Böyük Britaniya). Onların ardınca ("A-" rey-

Elman Rüstəmov

tinginə malik olanlar) isə bunlardır: Ziad Fariz (İordaniya), Agustin Carstens (Meksika), Abdellatif Jouahri (Mərakeş), Canet Yellen (ABŞ).

"İlham Əliyev bu çətin iqtisadi dövrdə Azərbaycanla bərabər, həm də bütün komandanın xilasını üçün çalışır"

Azərbaycanda dini fanatizm və dini düşmənçilik zəminində hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsi, konstitusiya quruluşunun zorla dəyişdirilməsi və ərazi bütövlüyünün parçalanmasına xüsusi cəzalar, o cümlədən ömürlük həbs cəzası tətbiq olunur.

Milli Məclisdən fərida.az-a verilən məlumata görə, Azərbaycan prezidentinin təqdimatı ilə bununla bağlı Cinayət Məcəlləsinə yeni 278.2 maddəsinin salınması təklif olunur. Layihəyə əsasən, Azərbaycan Respublikasının konstitusiya quruluşunun, o cümlədən onun dünyəvi xarakterinin zorla dəyişdirilməsinə və ya ərazi bütövlüyünün parçalanmasına, yaxud hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə yönələn hərəkətlərin dini düşmənçilik, dini radikalizm və ya dini fanatizm zəminində törədilməsi 15 ildən 20 ilədək müddətinə azadlıqdan məhrum etmə və ya ömürlük azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Layihə Milli Məclisə təqdim olunub və növbəti iclasda müzakirəyə çıxarılacaq.

Ölkə başçısının təqdimatının ardından məsələ ətrafında bir sıra müzakirələr yaranıb. Çoxları hesab edir ki, Azərbaycanda get-

dikcə artmaqda olan dini cərəyanlar təhlükəli hala gəldiyinə, dini çevriliş təhlükəsi yarandığına görə önleyici tədbirlər görülür. Türkiyədə FETÖ ilə bağlı baş verən proseslərin ölkəmizə sıçramasının burada mühüm rol oynadığı vurğulanır. Çünki baş verən proseslərdən sonra Türkiyə xaricində Fətullah Gülen tərəfdarlarının ən çox Azərbaycanda olduğu aşkara çıxdı. Bütün bunlar heç şübhəsiz ki, ölkə hakimiyyətini düşündürməyə bilməzdi.

Siyasi şərhçi Arzu Nağıyev hesab edir ki, dinlə bağlı hər hansı bir çevriliş təhlükəsinin olduğu inandırıcı görünmür: "Ümumiyyətlə, Azərbaycan tarixində dinlə bağlı hansısa bir çevrilişə cəhd halı olmayıb. Çünki Azərbaycan fanatik din olan dövlətlərdən biri deyil. Düşünürəm ki, son zamanlarda Türkiyə və Yaxın Şərqdə baş verən hadisələr, regionda cərəyan edən dini fanatizmlə bağlı məsələlər bunu gündə-

Cinayət Məcəlləsinə salınan yeni maddə

kimləri "ömürlük məhbus edəcək?"

Arzu Nağıyev: "Dövlət qabaqalayıcı tədbirlər görür"

Arzu Nağıyev

mə gətirə bilər. ABŞ-dakı 11 sentyabr hadisələrindən sonra mili təhlükəsizliyə təhdid kimi dini radikalizm gündəmə gəldi. Bu, təhdid kimi bütün dünya tərəfindən qəbul edildi. Lakin Azərbaycanda dövlət çevrilişi ilə bağlı belə bir təhdidin olduğu inandırıcı deyil. Amma hiss olunur ki, qonşu ölkələrdə və regionda bu istiqamətdə baş verənlər artıq qabardılmaq-

dadır. Xüsusi xidmət orqanlarının hər hansı bir dövlətə qarşı istifadə edəcəyi məsələlərdən biri də dövlət və milli təhlükəsizliyə dini təhdiddir. Türkiyədə son aylarda gədən proseslər buna bir daha təkan verdi. Xüsusi xidmət orqanlarının bu məsələdən istifadəsi də gündəmə gəldi. Düşünürəm ki, belə bir təhdidin rüşeymləri olduğuna görə, cənab prezident belə bir

təqdimat verə bilər. Ancaq bunun ölkəmizdə ciddi təhlükə olduğuna inanmıram. Düşünürəm ki, qabaqalayıcı tədbirlər görülür. Başqa cür ola da bilməz. Yaxın və uzaq ölkələrdə - Türkiyədə FETÖ-nün dövlət çevrilişinə cəhdə iştirakı, Misir və digər ölkələrdə dini radikalizmin meydan salması, hətta müəyyən zaman kəsiyində iqtidara gəlməsi, görünür, dövlətə qabaqalayıcı tədbirlər görməyə vadar edir. Doğrudur, Suriya və digər yerlərdə terrorçulara qoşulan Azərbaycan vətəndaşlarına qarşı onsuz da xüsusi xidmət orqanları ciddi əməliyyatlar aparırlar".

Qeyd edək ki, hazırda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə ötən il noyabrın 26-da Nardaranda baş vermiş hadisələrlə bağlı "Mü-

səlman" Birliyi Hərəkatının sədri Hacı Tale Bağırzadə və digər şəxslərin məhkəmə prosesləri keçirilir. Həmin şəxslərə qarşı irəli sürülən cinayət maddələrinin içərisində 278, yeni hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və zorla saxlama maddəsi də var. Qərar Milli Məclisdə qəbul olunarsa, bu şəxslərə şamil olunub-olunmaması ilə bağlı sualımıza A.Nağıyev belə cavab verdi: "Həmin şəxslərə qarşı cinayət işləri müxtəlif maddələr üzrə qaldırılıb. Oradakı maddələrin hamısı dinlə bağlı deyil. Bu maddələrə uyğun olaraq onların istintaq dövrü bitib, hazırda da məhkəmələri gədir. Düşünürəm ki, qərar qəbul edildikdən sonra bu maddə üzrə ittiham olunanlara şamil olunacaq".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Milli Şuranın və Müsavatın mitinglərinə kənar partiyalar qatılacaq mı?

Milli Şura 11 sentyabrda, Müsavat Partiyası isə 18 sentyabrda Yasamal rayonunda, "İnşaatçılar" metro stansiyasının yaxınlığındakı "Məhsul" stadionunda mitinq keçirməyi planlaşdırırlar. AXCP-nin müzakirələrə razılıq verməməsi üzündən mitingləri birlikdə təşkil etmək mümkün olmayıb. Hər iki mitinqə digər müxalifət partiyalarının qatılıb-qatılmayacağı araşdırıldıq.

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu bildirdi ki, KXCP mitinglərinin təşkilatçısı olmadığı üçün partiya şəklində qatılmayacaq. Ancaq KXCP üzvləri kütləvi aksiyalarda iştirak məsələsində hər zaman sərbəst olublar, indi də sərbəstdirlər: "Sərbəstdirlər, kim istəsə həmin mitinglərdə fərdi şəkildə iştirak eləyəcək. Mövzudan asılı olmayaraq, bizim partiyada peşəkar mitinqçilər var ki, onlar keçiri-

Dəvət gözləyən də, iştirak qərarı verənlər də var...

Mirmahmud Mirəlioğlu

lən aksiyalarda iştirak edirlər və gözlərinin qurdunu öldürürlər".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə bildirdi ki, mitinqdə iştirakla bağlı qərar qəbul etmək imkanlarının özünəməxsus olduğunu hesab edir: "Lakin Ümid Partiyasına mitinqlə bağlı müraciət olunmayıb. Müraciət olunmadığı və təşkilatçısı olmadığımız tədbirlər-

Sərdar Cəlalov

də partiya olaraq iştirak etmir. Bu dəfə də bizə heç bir müraciət olmayıb. Təşkilatçısı olmadığımız üçün də yəqin ki, iştirak etməyəcəyik".

Mitinglərin kütləviliyinin hansı səviyyədə olub-olmayacağı haqda isə İ.Ağazadə dəqiq nə isə deyə bilməyəcəyini söylədi: "İlkin proqnoz vermək istəmirəm".

Tural Abbaslı

ADP sədri Sərdar Cəlalov isə dedi ki, indiki sosial əhval-ruhiyyədən görünür ki, əhalinin mitinglərə çıxmaq, mübarizədə iştirak etmək həvəsi yoxdur. Amma müxalifətin referendum və ölkədəki durumla bağlı mövqeyini ortaya qoyması lazımdır: "Ona görə də düşünürəm ki, mitinglər tamamilə düzgündür. Miting təşkilatçıla-

rının bir araya gəlməmələri isə təəssüf doğurur. Bizim partiya mitinqdə iştirak üçün müraciət edilməyib. Amma bu gün biz İdarə Heyətinin iclasında da ümumi qərara gəldik ki, partiya üzvlərinin kütləvi aksiyalarda iştirakını məhdudlaşdırmaq ixtiyarımız yoxdur. Qərar qəbul eləmişik ki, partiyanın üzvlərindən kim istəyir mitinglərdə iştirak eləsin".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı mitinglərin ayrı-ayrılıqda keçirilməsinin təəssüf yaratdığını bildirdi: "Təəssüf olsun ki, bu mitinglər müxalifətin birgə mitinqi deyil. Bu məsələlərdə biz partiya olaraq bəzi protokollar qaydalarına əməl etməyə məcburuq. Yəni bir partiya hər hansı mitinqdə iştirak edərsə, öz bayrağı və digər atributlarıyla iştirak etməlidir. Ancaq bu partiyalar öz adlarıyla mitinq keçirir deyə bizim belə iştirakımız uyğun olmaz. Bizə hələlik heç bir təşkilatçı partiya tərəfindən dəvət gəlməyib. Rəsmi dəvət gəlsə AĞ Partiya olaraq iştirak etmək mümkün olar. Ancaq hələlik dəvətin olmadığını nəzərə alaraq qərar qəbul olunub ki, üzvlərin fərdi iştirakı sərbəst buraxılsın. Yəni bu məsələdə söz daha çox təşkilatçı tərəfə düşür".

T.Abbaslı onu da qeyd etdi ki, mitinqdən öncə pes-

simist proqnozlar vermək istəməsə də, keçirilmiş son mitinglərin kütləviliyinə baxanda növbəti mitinglərin kütləvililiyi barədə o qədər də optimist deyil: "Mitinglər birgə keçirilsə iştirak daha çox ola bilərdi. Hər halda, zaman göstərəcək".

Eks-spiker Rəsul Quliyevi dəstəkləyən şəxslərin cəmləşdiyi Gələcək Azərbaycan Partiyasının sədri Ağasif Şakirov isə bildirdi ki, sentyabrın 4-də partiyanın ümumrespublika müşavirəsində Milli Şuranın və Müsavat Partiyasının mitinq məsələsi də müzakirə olunub. GAP-ın Milli Şuranın və Müsavatın keçirəcəyi mitinglərə dəstək verilməsi məqsədəuyğun bilinib: "Gələcək Azərbaycan Partiyası Demokratik Qüvvələrin Milli Şurasının və Müsavat Partiyasının sentyabr ayı üçün elan etdikləri mitinglərin həmçinin Gələcək Azərbaycan Partiyasının özünün müstəqil mitinq keçirməsi ətrafında geniş müzakirə aparmışdır. Yekun olaraq indiki bir məqamda bölücülük xarakterli ayrı-ayrılıqda kütləvi etiraz aksiyalarının keçirilməsi məqsədəuyğun bilinməmiş və real müxalifət qüvvələrinin keçirəcəyi bütün aksiyalara dəstək verilməsi, mitinqdə partiya olaraq iştirak qərarı verilib".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF
www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Apreldəki 4 günlük müharibənin üstündən daha bir ay ötdü. Lakin əgər aprel hərbi eskalasiyasından sonrakı ilk aylarda Qarabağ danışıqlarında müəyyən ümidverici canlanma müşahidə olunurdusa, indi sanki yəni-dən hər şey təzədən köhnə məcrasına qayıtmış kimi görünür, real nizamlamaya yönəlik fəaliyyəti sülh haqqında ənənəvi şablon və növbətçi bəyanatlar əvəzləməyə başlayıb.

Bəs səbəb nədir, ilkin sülh anlaşması üçün ciddi fürsət sayılan bir dönmə nədən yə-tərincə dəyərləndirilmədi, yoxsa hələ hər şey itirilməyib? Bu sualların cavabı qarşıdakı aylarda sülh, yoxsa müharibə dilemmasının necə çözümlə-nəcə aydınlıq gətirməlidir.

*****

“Dağlıq Qarabağda sülh mümkündür”. Bunu bir neçə gün öncə özünün twitter səhi-fəsində amerikalı həmsədr Ceyms Uorlik konflikt ətrafın-dakı son durumla bağlı yazıb. Sülh, əlbəttə ki, mümkündür. Lakin bir şərtlə ki, onu hamı eyni dərəcədə arzulasin. Təkcə arzulamasın, həm də bu yöndə səmimi şəkildə, sinxron fəaliyyət göstərsin, nəinki problemi siyasi bazarlıq predmetinə çevirsin, yaxud daha betəri, ədalətli sülhə əngəllər yaratsın.

Söhbət xüsusilə də vasitə-çi dövlətlərdən, ilk növbədə isə Rusiyadan gedir. Niyə məhz Rusiya? Ona görə ki, Kremlin Qarabağ münaqişə-

sini ədalətli şəkildə çözmək potensialı hamıdan çoxdur. Demək, bu günədək ixtilafın həll olunmamış qalmasının əsas baskarı da ilk növbədə Rusiyadır - öz potensialını bu problemin çözümlə-yö-nəltmədiyi üçün.

Yeri gəlmişkən, bu həftə rəsmi Moskva Qarabağ proble-mi müstəvisində daha bir diplomatik təşəbbüsə müəllif-lik və ev sahibliyi edəcək. Sentyabrın 8-də Rusiya pay-taxtında ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri bir araya gələcəklər. Onlar Qarabağa dair nizamlama prosesinin bundan sonrakı mümkün inki-şaf istiqamətlərini müzakirə edəcəklər.

Bu müzakirələr eyni za-manda Azərbaycan və Ermə-nistan prezidentlərinin növbə-ti görüşünün tezliklə baş tutub-tutmayacağı məsələsinə də aydınlıq gətirməlidir. Mə-lum olduğu kimi, belə bir gö-rüş ötən ay Fransanın paytax-tı Parisdə reallaşmalı idi. La-kin alınmadı, vasitəçilərin ön

sında irəliləyişə nail olmaq və Ermənistan silahlı qüvvələri-nin Azərbaycanın işğal olun-muş ərazilərindən çıxarılma-sının zamanı yetişib.

E.Məmmədov ilk növbədə işğalçı Ermənistanı nəzərdə tutmaqla onu da diqqətə çatdırıb ki, bəziləri hətta gücdən istifadə etməklə dövlətlərin ərazi bütövlüyünün əleyhinə onları fəal şəkildə pozur: “Acı şəkildə etiraf etməliyəm ki, ATƏT məkanında bu, ilk olaraq qonşu Ermənistan tərəfindən mənim ölkəmə qarşı başlandı. Beynəlxalq

Həmsədrələrin Moskva görüşü - Qarabağ üçün daha bir fürsət, yoxsa...

Nizamlama prosesini dalandan çıxarmağa yönəlik daha bir diplomatik cəhd nə vəd edir, amerikalı həmsədrin görüş ərəfəsində sülhlə bağlı nikbinliyi əsaslıdır? Siyasi müşahidəçilər vasitəçilərin növbəti görüşünün mümkün nəticələrini şərh edirlər...

“Bakı İrəvana daha bir sərt xəbərdarlıq etməlidir” - ekspert

Erməni separatçıları Dağlıq Qarabağda hava limanı tik-sələr də, illərdir istifadə edə bilmirlər. Çünki Bakının İrəvana mesajı var ki, Azərbaycan ərazisindən təyyarə-lərin qeyri-qanuni qalxışına və enişinə icazə verməyəcə-k, başqa sözlə, həmin təyyarələr vurulacaq.

Bu haqda politoloq Elxan Şahinoğlu yazıb. Siyasi şərhçi-nin qənaətinə görə, Bakının İrəvana xəbərdarlıq mesajı işə yarayıb və separatçılar hazırda hava limanını istifadə edə bilmirlər: “Məncə, növbəti xəbərdarlıq mesajına da ehtiyac var. Separatçılar Şuşa, Laçın və Kəlbəcərdə yeni yaşayış kompleksləri, yataqxanalar açılar. Növbəti mesaj bundan ibarət olmalıdır ki, yerlərdən zorla didərgin edilən azərbay-canlıların yaşayış məntəqələrində tikilən obyektlər qanun-suzdur və separatçılar bu prosesi dayandırmazsalar, həmin obyektlər Azərbaycanın hərbi hava qüvvələri tərəfindən neytrallaşdırılacaq. Bu, beynəlxalq aləmə və Rusiyaya da önəmli bir mesaj olar ki, əgər müharibə istəməyilsə, Ermə-nistanı təxribatçı fəaliyyətdən çəkindirsinlər”.

hazırlıqları təmasın baş tut-ması üçün yetərli olmadı.

Belə görünür, Minsk Qrupunun Qərbdən olan həmsədr-ləri - ABŞ və Fransa da buna bir elə maraq göstər-mədi. Bəzi siyasi analitiklərə gö-rə, əsas səbəb Fransanın ba-zının daxilində terrorla mübarizə-yə, ABŞ-da isə yaxınlaşan prezident seçkilərinə qarış-ması ilə bağlıdır.

*****

Moskva görüşü həm də belə gəlişmələr fonuna təsa-düf edir. Odur ki, Rusiyadakı tədbirin irəliləyişə gətirib-gə-tirməyəcəyini söyləmək çətin-dir. Hərçənd aprel müharibə-sindən sonra aylar ötdükçə, yeni və daha böyük müharibə ehtimalı da artır və bunu vasitə-çi dövlətlər ciddiyyə almaya bilməz.

Yeni sülh prosesində hər ləngimə sövq-təbii onun əldə olunmasını çətinləşdirir, hər b variantının xeyrinə işləyir. Ru-siyadakı müzakirələrə xüsusi çalar verən daha bir mühüm faktor məhz budur. Bəs Moskva müzakirələri nizam-lama prosesini dalan vəziy-yətdən çıxarmaq üçün nəhə-yət, çoxdan gözlənilən katali-zator rolu oynaya biləcəkmə,

sülh prosesində real dönüş başlayacaqmı? Ümumiyyətlə, Moskva təması ilə əsas göz-lənti nədən ibarətdir?

Siyasi icmalçıların bu xü-susda proqnozları birmənalı deyil. Məsələn, Rusiya prez-i-dentinin səlahiyyətli şəxslərin-dən olan tanınmış politoloq Sergey Markov hələ də ümidli-dir ki, ilini sonunadək problemin həllində dönüş yaranacaq. Bənzər fikri Kremlin “danışan” dillərindən sayılan tarixçi-analitik, Rusiyadakı Avrasiya Hə-rəkətinin lideri Aleksandr Duqin erməni KİV-ə müsahibəsində deyib. Duqin onu da bildirib ki, “Lavrov planı” əsasında Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində de-yure qalması sonsuzadək təmin olunacaq.

“Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması yolunda gedən danışıqlar prosesində çox mühüm hallar baş verir”. Bu sözləri isə **axar.az-a** açıqlamasında **deputat Rövşən Rzayev** söylə-yib. Onun ehtimalına görə, ya-xın zamanlarda prosesin **ge-dişatində yeni hadisələrin şə-hidi ola biləcəyik.**

“Prezidentin daxili və xari-ci siyasəti Azərbaycanın ən böyük problemi olan ərazi bütövlüyümüzün təmin olunma-sına aparən yeganə yoldur. Bu istiqamətdə xarici işlər naziri Elmar Məmmədovun Potsdam görüşü diqqət çəkir. Məmmədovun son dövr proseslərinin təhlilini apara-raq Almaniyada Azərbaycan birmənalı mövqeyini səsləndirməsi o deməkdir ki, ya-xın gələcəkdə Dağlıq Qarabağ problemi məhz sülh yolu ilə həll ediləcək. Son günlər keçirilən intensiv görüşlər öz məntiqi nəticəsinə gəlib çıxacaq. Rusiya sözsüz ki, prose-si çox yaxşı izləyir. Qarşıda prezidentlərin növbəti görüşü gözlənilir. Artıq elə bir məqam yetişib ki, biz ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətlərindən daha ciddi və ədalətli bir mövqə görə biləcəyik”, - deyə deputat öz təxminlərini ümidverici notda qeyd edib.

*****

Həmsədrələrin Moskva gö-rüşü ərəfəsində Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədovun ATƏT-ə üzv ö-lkələrin xarici işlər nazirlərinin Potsdamdakı qeyri-formal toplantısında etdiyi sərt çıxışı və xəbərdarlığı da yerinə dü-şür. Azərbaycan XİN başçısı demişdi ki, danışıqlar masa-

tövlüyümüzün təmin olunma-sına aparən yeganə yoldur. Bu istiqamətdə xarici işlər naziri Elmar Məmmədovun Potsdam görüşü diqqət çəkir. Məmmədovun son dövr proseslərinin təhlilini apara-raq Almaniyada Azərbaycan birmənalı mövqeyini səsləndirməsi o deməkdir ki, ya-xın gələcəkdə Dağlıq Qarabağ problemi məhz sülh yolu ilə həll ediləcək. Son günlər keçirilən intensiv görüşlər öz məntiqi nəticəsinə gəlib çıxacaq. Rusiya sözsüz ki, prose-si çox yaxşı izləyir. Qarşıda prezidentlərin növbəti görüşü gözlənilir. Artıq elə bir məqam yetişib ki, biz ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətlərindən daha ciddi və ədalətli bir mövqə görə biləcəyik”, - deyə deputat öz təxminlərini ümidverici notda qeyd edib.

hüquq və BMT TŞ-nin müva-fiq qətnamələrini tam şəkildə pozaraq, Ermənistan 20 ildən çoxdur ki Azərbaycan torpaq-larını işğal edib və zəbt etdiyi bu ərazilərdə bədnam etnik təmizləmə aparıb. Burada hər kəs Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi-sinin reallıqlarını qəbul edir və yaxşı bilir. Kimdir təcavüz-kar?! Kim Azərbaycan torpaq-larını işğal edib?! Kim ölkəmə qarşı güc tətbiq edir?! Kim beynəlxalq və humanitar hü-ququ pozub?! Azərbaycanda bir milyondan artıq qaçqın və məcburi köçkün var. Artıq bəsdir! Danışıqlar masasında irəliləyişə nail olmaq və Ermə-nistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasının zamanı yetişib”.

Azərbaycanlı nazir çıxışın-da həmçinin qeyd edib ki, beynəlxalq səviyyədə tanın-mış sərhədlərə hörmət bütün dünya düzeni və beynəlxalq ictimaiyyət üçün mütləqdir. Qalır buna əməl etməyən təcavüzkar ölkələri, o cümlədən Ermənistanı dünya düzeninə hörmətə vadar etmək. Bu isə ilk növbədə elə beynəlxalq birliyin vəzifəsidir.

Marketlərdə ərzaq və qeyri-ərzaq məhsullarının, siqaretlərin qiyməti hər gün artmaqda davam edir. Bu gün 5 manata aldığımız hər hansı bir məhsulu sabah eyni qiymətə ala bilmirik. Hər bir məhsulun qiymətində hər gün 10-20-30 qəpik artım müşahidə olunur. Son qiymətlərlə tanış olmaq üçün bir neçə marketə baş çəkdik.

Öncə marketlərdə alıcı qitlərinin olduğunu müşahidə etdik. Saticılar da alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşdüyünü deyirdilər. Onlar qiymətlərin artmasını dolların bahalaşması ilə əlaqələndirir və bahalaşan məhsulların eksəriyyətinin xaricdən alındığı üçün baha olduğunu deyirdilər. Artım olan məhsullar gündəlik qida rasionumuza daxil olan və tələbatın çox olduğu məhsullardır. Keçən ay müqayisə etsək hər bir məhsulun üzərində azı 10-20 faiz artım var. Ümumi qiymətlərə nəzər salaq: un 1 manat 15 qəpik - 2 manat 91 qəpik arasında satılır, makaronların qiyməti isə 75 qəpikdən başlayırdı. Qarabaşaq 1 manat 80 qəpik - 2 manat 79 qəpik, noxud 3 manat 20 qəpik, qarğıdalı dənəsi 2 manat 35 qəpik, lobya 3 manat 15 qəpik, "Mumtaz" düyüsü 4 manat 60 qəpik, "Besta" 2 manat 95 qəpik, şəkər tozu 1 manat 15 qəpikdir. "Final" kəllə qənd 1 manat 55 qəpik, "Azərşəkər" kəllə qənd 1 manat 60 qəpik, kənd yumurtası 18 qəpiyə satılırdı. Yağ, pendir və kolbasaların da qiymətində 1 manat civarında artım vardı. Bundan başqa, salftələrin qiymətində 5-9 qəpik arası, ayaqqabı mazlarında 30-50 qəpik arası, diş pastalarının qiymətində isə 50 qəpik 1 manat arası artım var. Həmçinin əksər kişilərin vazkeçilməzi olan siqaretlərin də qiymətində yenə artım müşahidə edilir.

Dünəndən Azərbaycanda əksər siqaretlərin qiyməti yenidən artırılıb.

Ümumilikdə siqaretlərin qiymətində 25-30 faiz artım müşahidə olunur.

"Report" siqaretlərin yeni və əvvəlki qiymətlərini əks etdirən siyahını təqdim edib:

- LD (nazik qutu) - 2.80 AZN (əvvəlki satış qiyməti - 2.60 AZN)

- LD (qalın qutu) - 2.50 AZN (2.30 AZN)

- LD (göy qutu) - 2 AZN (1.70 AZN)

- LD (ağ qutu) - 1.80 AZN (1.60 AZN)

- Winchester (compact) - 1.70 AZN (1.50 AZN)

- Winchester (qalın qutu) - 1.60 AZN (1.40 AZN)

- Winston - 3 AZN (3 AZN)

- West (qalın qutu) - 1.70 AZN (1.50 AZN)

- West (compact) - 2 AZN (1.70 AZN)

- West (nazik qutu) - 2.90 AZN (2.60 AZN)

- Sobranie - 3.70 AZN (3.30 AZN)

- Kent (qalın) 3.30 AZN (3 AZN)

- Kent (nazik) - 3.30 AZN (3 AZN)

- More - 1.40 AZN (1.20 AZN)

- Yava - 1.40 AZN (1.20 AZN)

- Viceroy (compact) - 1.70 AZN (1.50 AZN)

hökumətin ata biləcəyi addımlara gəlincə isə ekspert bu məsələnin qısa müddətdə həll edilə bilməyəcəyini dedi: "Mümkün qədər inhisarçılıq meylləri ilə mübarizə aparmaq lazımdır. Artıq bununla bağlı gömrükdə müəyyən addımlar atılıb. Ölkədaxili bazarlarda rəqabət mühiti qorunmalıdır. İlk növbədə məsələ unun üzərində dayanır. Yeni bolluq yaratmaq üçün qiymətlərin nisbətən aşağı düşmə-

Marketlərdə qiymətləri hər gün artıran səbəblər...

Ekspertlər bahalaşmanın qarşısını almaq prosesə çevrildiyini bildirirlər

- Viceroy (nazik qutu) - 2.50 AZN (2.30 AZN)

- Rothmans (compact) - 2.50 AZN (2.30 AZN)

- Rothmans (nazik qutu) - 2.80 AZN (2.60 AZN)

- Classic (compact) - 1.70 AZN (1.50 AZN)

- Classic (uzun) - 1.80 AZN (1.60 AZN)

- Classic (qalın qutu) - 1.60 AZN (1.40 AZN)

- Prima - 1.40 AZN (1.20 AZN)

- P&S - 2.50 AZN (2.30 AZN)

Alıcılar mövcud duruma öz etirazlarını bildirirlər. Alıcı Aygün Məmmədova hər gün fərqli qiymətlə üzləşdiyini deyirdi:

"İnsanları düşünən yoxdur. Qiymətləri bahalaşdıranda düşünmürlər ki, bu xalq bunu necə alsın, necə dolansın. Aldığımız maaş artıq təkçə qıdamıza bəs etməyəcək".

Digər alıcı Sabir Rüstəmov: "Xalqı aclıqla, bahalıqla sınağa çəkmək olmaz. Buna bir çarə tapsınlar. Xalqın səbir kasasını daşımasınlar".

Maraqlıdır ki, hər gün bahalaşan bu qiymət artımına bir dur deyən olacaqmı? Qiymət artımının qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görülməlidir?

İqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov bahalaşmanın uzun sürən bir proses olacağını dedi: "Hazırda istehlak olunan məhsulların böyük bir qismi idxal məhsullarıdır. İdxal məhsulları təbii ki, manatın məzənnəsinə uyğun olaraq bahalaşmalıdır. Kimsə hansısa formada bu pro-

sesi əngəlləyə bilməz. Baxmayaraq ki, bundan öncəki devalvasiya dövründə hökumət administrativ yollarla prosesi müəyyən qədər yumşaltmağa çalışdı. Amma sonradan məlum oldu ki, bu, effekt vermir. Əgər məhsulun ölkəyə idxalı sahibkar üçün səmərəli olmayacağına, yeni qiymətlər üzərində administrativ qüvvə olacağına, bu, son nəticədə qitləyə gətirib çıxaracaq. Bu gün bizim müşahidə etdiyimiz ondan ibarətdir ki, hazırda müəyyən istiqamətdə satış məntəqələrində rəflər boşalır. Bu özü qeyd etdiyimiz məqamın təzahüründən biridir. Məsələ ondadır ki, hazırda qiymətlər üzərində ciddi təzyiç yoxdur. Yeni hansısa formada hökumət bu məsələyə müdaxilə etmir. Çünki bunun ağır nəticələri, fəsadları olur. Subyektlər gəlirsiz fəaliyyətdə maraqlı olmur və yaxud da bir müddət bu şəkildə fəaliyyət göstərdikdə nəticədə özünü iflasa doğru aparmış olur. Məhz bunu nəzərə alaraq kimisə hansısa formada gühənləndirməyə doğru deyil. Çünki sahibkarlar aldığı məhsulları xarici valyuta ilə alırlar, məzənnə isə hər gün dəyişir. Hazırda faktiki olaraq hansısa biznes subyektinin valyuta seçimi imkanları da məhdudlaşdı. Onlar böyük ehtimalla məcburən qara bazarlara üz tutublar. Çünki qara bazarlarda məzənnə hökumətin rəsmi şəkildə Mərkəzi Bankın açıqladığı məzənnədən təxminən 10 faiz yuxarıdır. Yeni bu məqamları nəzərdə alaraq xaricdən idxal olunan

məhsulların bahalaşmasında əslində heç bir ictimai qınaq ola bilməz. Çünki alternativ yoxdur. Yerli istehsalat gəlincə isə yerli istehsalın böyük bir qisminin xammal asılılığı olduğu üçün o məhsulların maya dəyərində xarici valyutanın məzənnəsi böyük həcmdə paya malikdir. Təbii ki, məzənnə yuxarıya doğru istiqamətlənibse, bu da qiymətlərin nəticədə bahalaşmasına gətirib çıxarır. Bundan əlavə, yerli istehsalat müəssisələrin, subyektlərin özlərinin xarici valyutada kifayət qədər öhdəlikləri var, həm yerli banklara, həm də xarici tərəfdaşlara. Bu məzənnə də-

yişikliyinə yaranan fərqi məcburən manatla ölkə bazarlarından çəkməlidir. Bu da son nəticədə xidmət xərclərinin artmasına və məhsulun maya dəyərinin daha da yüksəlməsinə gətirib çıxarır. Təbii ki, qiymətlərin artımı əhalinin gəlirlərinin azalması fonunda istehlak qabiliyyətini kəskin şəkildə sarsıdır. Bu gün bazarlarda, marketlərdə olan qiymətlər əhalinin alıcılıq imkanları ilə tərs mütənasib şəkildə formalaşır. Belə bir şərait ümumilikdə götürüldükdə yoxsulluğa istiqamətlənmiş bir yoldur".

Ölkədəki qiymət artımına son qoyulması istiqamətində

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Bolqarıstanın baş naziri Azərbaycana Aİ ilə üçtərəfli formatda danışıq təklif edib

"Balkan" qazpaylayıcı mərkəzi üçün nəzərdə tutulmuş Rusiya qazının nəqli ilə bağlı danışıqların aparılması üçün Rusiya-Bolqarıstan- Avropa İttifaqı üçtərəfli görüşünün keçirilməsi vacibdir.

"APA-Economics" xəbər verir ki, bu barədə Bolqarıstanın baş naziri Boyko Borisov bildirdi.

"Biz ölkəmizə qaz nəql etmək istəyən hər bir tərəflə danışıqlar aparmağa hazırıq. Bu cür layihələr Bolqarıstandan yan keçə bilməz. Biz regional enerji mərkəzinə çevrilmək niyyətindəyik və bu şans qaydarmayacağıq. Biz "Cənub axını" layihəsindən Ukrayna mü-

naqişəsi səbəbindən imtina etdik və nə itirdiyimizi gözəl anlamırdıq. İndi isə biz üçtərəfli formatda danışıqlara hazırıq. Üçtərəfli formatda iştirak edən tərəflərdən ikisi Bolqarıstan və Avropa İttifaqıdır. Üçüncü tərəf isə Azərbaycan, Rusiya və

Türkmənistan ola bilər. Hər şey onları istəyənə asılıdır. Bolqarıstan layihənin uzunmüddətli olacağına zəmanət verir. Lakin Avropa İttifaqı da bir tərəf kimi öz zəmanətlərini verməlidir", - deyərək baş nazir qeyd edib.

Özbekistan prezidenti İslam Kərimovun ölümü ilə dünya yeni mənzərələrə şahidlik etdi. "Yeni Müsavat" Rusiya mətbuatında bu günə qədər, yəni həm sağlığında, həm də ölümündən sonra İ.Kərimovla bağlı yazılan bir çox pərdəarxası məlumatları toparlayaraq, yazı hazırlayıb.

Rəsmi versiya - uşaq evində yaşayıb...

Rəsmi versiyalara görə, balaca İslam uşaq evində böyüyüb. Qeyd olunur ki, o, doğma bacı-qardaşları ilə ünsiyyətdən məhrum edilmişdi. Ona görə də son gününə qədər onlarla ünsiyyəti olmayıb. Onun qohumları ilə arasında daima uçurum olub ki, bunun səbəbləri barədə "WikiLeaks" yazıb. Cəmşid Kərimov prezidentin böyük qardaşı Arslanın (1989-cu ildə avtomobil qəzasında dünyasını dəyişib-S.T.) oğludur. Onun və anası Müslümə Kərimovanın 2004-cü ilin dekabrında Özbəkistanda saxlanması sonradan ailənin bir çox sirləri üzə çıxıb. Müslümə Kərimova prezidentin rəsmi doğum hekayəsi barədə deyib: "Onun rəsmi avtobiografiyasına əsaslanaraq, Kərimov yetimdir. Prezident öz arvadının ailəsini yaxın bilir. Onun bioloji atası heç vaxt xatırlanmır. Eləcə də birinci həyat yoldaşından olan oğlu Pyotr". Müslümə və Cəmşidin sözlərinə görə, prezident Kərimov heç vaxt yetim olmayıb və Səmərqənddə, "normal ailədə" böyüyüb. Onun altı qardaşı və bir bacısı olub. İndi onlardan ikisi qalıb - Xurşud və İbodulla. Biri Daşkənddə, digəri Səmərqənddə yaşayır. Müslümə bildirib ki, Kərimov yetimliyə barədə ilk dəfə 1980-ci illərin ortalarında danışmağa başlayıb. Bununla da gerçək ailəni özündən uzaqlaşdırmağa çalışıb. Cəmşidin anası Kərimovun tələblik illəri barədə də danışır. Onun sözlərinə görə, gələcəyin prezidentinin ondan az qala hər gün borc pul istəməsi canını boğazına yıxıb: "O, heç vaxt aldığı pulları geri qaytarmırdı". Onun fikrincə, Kərimovla Natalyanın evliliyi ambisiyaların ittiqafı olub. Belə ki, Natalya Daşkənd Kənd Təsərrüfatı üzrə Maşınqayırma Zavodunun direktoru olub. Kərimovun bu izdivacdan Rüstəm adlı oğlu olub. Boşanmadan sonra Natalya oğlunun adını Pyotr olaraq dəyişdirib.

Uçurumun səbəbi

Kərimov öz ailəsindən 1980-ci illərdə aralanmağa başlayıb. Buna səbəb isə onun böyük qardaşı Xurşudun - yeyinti mallarının topdan satışı ilə məşğul idi - böyük olmayan korrupsiya qalmaqlarına qarışması olub. Həmin vaxt Kərimov Dövlət Planı üzrə Komitənin sədr müavini idi və karyerasında yüksəliş gözlənilirdi. O, böyük qardaşı olan Arslanı yanına çağıraraq danılayıb. Tələb edib ki, qardaşları Xurşuddan aralansınlar və ümumiyyətlə, ondan imtina etsinlər. Arslan məhkəmədə

qardaşından imtina etməyib. Ondan sonra da onlar görüşməyiblər. İndi Xurşud varlı adamdır, Daşkənddə yaşayır və onu İsmayıl Curabekov, prezidentin məsləhətçisi, Səmərqənd klanının rəhbəri qoruyur. İslam Kərimov tezliklə vəzifəsində bir pillə də qalxır və ondan sonra ailəsi ilə arasına dərin bir sədd qoyur. Bir müddət sonra isə özünü yetim kimi təqdim edir.

çə dəfə ona bəzi şəxslər vasitəsilə bu məsələdən getməsi ilə bağlı xəbərdarlıq edilib. Hətta döyülüb, ardınca isə dəli damğası vurularaq dəlixanaya göndərilib.

Qızı, nəvəsi - başının bəlası...

Amma Kərimovun həyatının bilinməyənləri təkə bununla yekunlaşmır. Özbəkistanın hakim ailəsində hər zaman qalmaqlar hökm sürür. Prezident İslam Kərimovun qi-

yi-red.) davam etdirmək istəməsə, o, bu işi mənə həvalə etməyə hazırdır".

Əkbərəli Abdullayevin bu iddiaları Gülnarə Kərimovanın analoji bəyanatlarına əsaslanırdı. Doğrudan da özbək prezidentinin öz xalası oğlu ilə yaxın münasibətlər saxlayan böyük qızı dar çərçivədə bir neçə dəfə belə demişdi: "Əgər birdən mən atamın yerini tutmaq istəməsəm, bu yeri ancaq Əkbərəliyə etibar edərdim".

İslam Kərimovun sirləri

və "ilan hekayəsi" nə

bənzər ailə dramı...

Özünü hər yerdə yetim kimi təqdim edən Özbəkistanın mərhum prezidenti barədə bilinməyənlər

Amma ailə ilə Kərimov arasındakı ən böyük uçurum 1989-cu ildə-1-ci katib təyin olunan zaman yaşanır. Həmin il bir avtobus qəzasında Arslan dünyasını dəyişir. Bundan sonra Cizakin küçələrindən birinə onun adını veriblər, amma Kərimov daha sonra küçəyə əvvəlki adının qaytarılmasını tələb edib. Elə həmin il onun digər qardaşı da dünyasını dəyişib.

Müslümənin sözlərinə görə, Kərimov ayaqüstü Arslanın yasına gəlib və ailəyə 350 rubl verib. Həmin vaxt bu məbləğ böyük sayılırdı. Həmin vaxtdan etibarən ailə ilə birbaşa ünsiyyəti olmayıb. Müslümə çox nadir hallarda, ona nə sə lazım olanda, xüsusən də müalicəyə ehtiyacı olanda Prezident Aparatına zəng edib. Hətta bir dəfə o, birbaşa prezidentlə danışmağa cəhd göstərmiş, amma dəstəyi prezidentin qızı Gülnarə götürüb və cavab vermədən dəstəyi yerinə qoyub. Cəmşid Kərimovun jurnalist fəaliyyəti isə Kərimovun xoşuna gəlməyib. Bir ne-

zı Gülnarə Kərimovanın öncə ölkədən çıxmasına qadağa qoyulub, onun media holdinginə daxil olan telekanallar və radiolar bağlanıb, bank hesablarına həbs qoyulub.

"Forbes" jurnalı bir neçə il əvvəl bu mövzu ilə bağlı sensasion yazı dərc edib. Yazıda qeyd edilib ki, G.Kərimovun biznes strukturlarına daxil olan "TV Merkez", "Forum TV", "NTT", "SoftS" telekanallarının, habelə "Zamin FM", "Alo FM" və "Terra FM" radiolarının bağlanması şəxsən onun atası İslam Kərimov əmr edib. 2013-cü il sentyabrın ortalarında özbək xüsusi xidmət orqanları prezidentin xanımının bacısı (İ.Kərimovun baldızı) Tamara Sobirovanın oğlu Əkbərəli Abdullayevə qarşı siyasi xarakterli kompromat əldə edir.

Kompromatın mahiyyəti bundan ibarət idi ki, dar çərçivədə keçirilmiş bir neçə ziyafət zamanı çəkilən videokadrlarda Əkbərəli Abdullayev bir neçə dəfə bu sözü təkralayır: "Əgər Gülnarə İslam Abdulqaniyəviçin işini (prezidentli-

Özbəkistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbərliyi də G.Kərimovun bu bəyanatları haqda məlumatlandırılmışdı. Onlar prezidentin qızının həmin sözləri dediyini əks etdirən videokadrları da Gülnarə barədəki kompromat dosyesinə əlavə etmişdilər. Lakin xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərləri bu dosyeni İslam Kərimova göstərməyə tələsmirdi.

Bununla belə, Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri Rüstəm İnoyatov Əkbərəli Abdullayev barəsində toplanmış dosyeni prezidentə təqdim edir. 2013-cü il sentyabrın sonuncu öngünlüyündə Özbəkistan xüsusi xidmət orqanının rəhbəri ölkə prezidentinin kabinetinə daxil olur və ona "Əkbərəli Abdullayevin siyasi ambisiyaları" barədə məruzə edir.

Kərimovun ailəsindəki dram yerli və xarici ittiqayiyətə məlum olur. İndi heç kimsə sirr deyil ki, prezidentin qızları Lola və Gülnarə 12 ildən çoxdur bir-biri ilə danışırlar. Bundan əlavə, az adama məlumdur ki, ər-arvad İslam və Tatyana Kərimovlar da 10 ildən çoxdur bir-birini danışırmırdı. Tək-tük adam onu bilir ki, Lola Kərimova Durmen iqamətgahına yalnız atası orada olmayanda girirdi. Həmçinin tək-tük adam bilir ki, 10 il əvvəl prezidentin ailəsi iki "düşərgəyə" bölünüb: bir tərəfdə prezident İslam Kərimov və qızı Gülnarə Kərimova, o biri tərəfdə digər qızı Lola və arvadı Tatyana Kərimova.

Hazırda Londonda ev həbsi altında saxlandığı deyilən Gülnarənin oğlu kiçik İslam Kərimov iki il bundan əv-

"Rövşən Lənkəranski"nin qətli Moskva polisini hərəkətə keçirdi

Qafqazdan olan avtoritetlərə qarşı böyük əməliyyat hazırlığı başladı; paytaxt polisində xüsusi şöbə yaradıldı

Rusiya hüquq-mühafizə orqanları Türkiyənin İstanbul şəhərində "qanuni oğru" "Rövşən Lənkəranski"nin qətlinə sonra qanlı qarşıdurmaların qarşısını almaq üçün hərəkətə keçib.

"Qafqazinfo"nun "Ros-balt"a istinadən yaydığı məlumata görə, Moskva Cinayət Axtarışı İdarəsində struktur dəyişiklikləri aparılıb: "Hazırda MCAI sistemində həm Qafqaz, həm də Mərkəzi Asiyadan olan kriminal elementlərlə məşğul olan ümumi şöbə var. Belə desək, bu elementlər problemlili kontingentdir. Qafqaz və Mərkəzi Asiyadan olan kriminal avtoritetləri izləmək üçün sadəcə qurumun əməkdaşlarının sayı yetərli deyil. MCAI-də aparılan struktur dəyişikliklərindən sonra iki şöbə yaradılır ki, onlardan biri Qafqaz, digəri isə Mərkəzi Asiyadan olan kriminal elementlərlə məşğul olacaq. Eyni zamanda etnik qruplaşmalarla işləyən əməkdaşların sayı artacaq. Bununla da Rusiyada kriminal avtoritetlərə qarşı böyük əməliyyatların aparılacağı bildirilir.

Bu məlumatdan bir neçə gün əvvəl Türkiyənin Antalya şəhərində keçmiş SSRİ respublikalarından olan "qanuni oğru"ların iştirakı ilə "sxodka" baş tutub. Həmin kriminal "sxodka"da əsasən "Rövşən Lənkəranski"yə yaxın olan gürcü avtoritetlər iştirak ediblər. Kriminal yığıncaq "Lənkəranski"nin yaxın dostu Merab Canqveladzenin ("Merab Suxumski") rəhbərliyi altında keçirilib. "Sxodka" tanınmış oğru Merab Baxiya, "Roin Uqlava, İrakli Kalıçava, Koba Axvlediani, Zurab Dqebuaдзе iştirak ilə baş tutan "sxodka"da "Rövşən Lənkəranski"nin qətlinin təşkilatçı və icraçılarına ölüm hökmü çıxarıblar və bu qətdən sonra Rusiya paytaxtında yaranmış vəziyyəti müzakirə ediblər. "Sxodka"da qeyri-millətlərdən olan avtoritetlərin Rusiyadan sıxışdırılıb çıxarılması müzakirə mövzusu olub. Slavyan mənşəli avtoritetlərə qarşı yeni cəbhənin açılması da qərarlaşdırılıb. Bu mövzu müzakirə edilərkən slavyan mənşəli "qanuni oğru"lar - "Petrik" ləqəbli Aleksey Petrov, "Şişkan" ləqəbli Oleq Şişkanov, "Tyurik" ləqəbli Vladimir Tyurin hədəf seçiliblər. "Merab Suxumski" və ətrafı "sxodka"da slavyan "qanuni oğru"ların Rusiya kriminal aləmini ələ keçirdiyini bildirib. Ətrafını slavyanları bu aləmdən "təmizləməyə" çağırırdı. Bu baxımdan MCAI-dəki struktur dəyişikliklərini təsadüfi hesab etmək olmaz.

□ E.HÜSEYNOV

vel verdiyi müsahibədə də bir çox sirləri açmışdı. 23 yaşlı İslam 2014-cü ilin yayında Londondan Rusiyanın REN-TV kanalı ilə əlaqə saxlayaraq anası və bacısının Daşkənddə ev dustağı edildiyini təsdiqləyib, həmçinin onların həyatı üçün təhlükə olduğunu bildirib.

Kiçik İslam Kərimov hesab edirdi ki, kimlərsə onun anası barədə Özbəkistan prezidentinə yanlış informasiyalar çatdırırsa və beləliklə də, ailədə düşməncilik yarada bilər. Təsadüfi deyil ki, Gülnarənin özü də dəfələrlə anası və bacısının atasını ona qarşı qaldırdığını deyib. Həmçinin nəvə Kərimov anasının və özünün zərərli olduğunu deyib.

Kiçik Kərimovun sözlərinə görə, 2013-cü il dekabr ayının ortalarında Britaniya universitetində birinci semestri bitirən Daşkəndə yola düşüb. O, həmişə öz ad gününü 22 dekabrda ailəsi, həmçinin dövlət başçısı ilə birlikdə keçirirdi. Ancaq silahlı insanlar onu və bacısını bu dəfə prezident iqamətgahına buraxmadılar. Bundan əvvəl isə nəvə Kərimovun avtomobili mühafizə postunda saxlanılmışdı. Yarı

yolda isə nəvənin baş mühafizəçisi ona və bacısına xəbərdarlıq edib ki, təcili olaraq qaçımağa məcburdur. Onlara yoluna davam edəcəyi halda snayperlə vurula biləcəyi barədə xəbərdarlıq olunub.

Nəhayət, yanvarın 2-də onlara xəbər verdilər ki, prezident gözdən düşmüş qızı ilə görüşməyə hazırdır. Kiçik Kərimov və anası vəziyyəti düzəltmək üçün prezidentlə görüşməyə yola düşüb. Görüşdə prezidentin xanımı Tatyana Kərimova da iştirak edirdi.

"O vaxt biz sonuncu dəfə görüşürdük. Biz vəziyyəti təfərrüatı ilə izah etməyə çalışırdıq ki, əslində nə baş verir, amma sözümlü kəsdilər. Bu yüksək səs, göz yaşları və mübahisələrlə dolu emosional görüş idi", - nəvə Kərimov bildirib.

Onun Böyük Britaniyaya qayıtmasından sonra anası ilə birlikdə onlarla insan həbs edildi. Xüsusi xidmət orqanları kiçik Kərimovun dörd mühafizəçisini saxladılar. Deyilənə görə, Kərimovun qızları Gülnarə və Lola arasında düşməncilik artıq 17 ildən çoxdur ki, davam edir.

□ Sevinc TELMANQIZI

4 yaşlı Selcanı həyat mübarizəsində tək qoymayacaq

Selcan adlı bu körpənin hər birimizin köməyinə ehtiyacı var. Yaxınlarının musavat.com-a deməsinə görə, qızıcığaz kəskin qan xərçəngindən əziyyət çəkir. Onlar müxbirimizə deyiblər ki, hazırda Türkiyədə xəstəxanaya yatırılan Selcanın müalicəsi üçün yüksək məbləğdə vəsait tələb olunur: "Maddi dəstək göstərmək istəyən xoşniyyətli insanlar AccessBankın bütün filiallarına müraciət edə bilərlər. Bankın filiallarına getmək imkanı məhdud olanlar isə (MilliÖN, ExpressPay, E-manat post terminaları) digər vasitələrlə köməklik etmək imkanına malikdirlər".

Selcanın yaxınları ödəniş etməklə bağlı təlimatı da musavat.com-un dərc etməsini rica ediblər: "Ödənişlərin terminalardan hansı şəkilə həyata keçirilməsi barədə informasiyanı aşağıdakı məlumatlar vasitəsilə əldə edə bilərsiniz.

AccessBank: Hesab nömrəsi: AZ51A-CAB00001021241000355354; Müştəri kodu 6100213080. MilliÖN : Bank xidmətlərinə daxil olub > "Bank Respublika" > Hesab nömrəsi: 380194403253223301 > Şəxsiyyət vəsiqəsi: 08002424 > "Nağd pulla ödəniş" > Əskizləri daxil edib, Ödənişini vurub çekinizi alın. Hesab Həsə-

EXPRESS PAY SARI APARAT
 Bütün Fresco, Bizim, Araz, Rahat marketlərdə, metrolarda, mollarda və s. yerlərdə var
 Ödəmə üsulu: Express Pay ödəmə terminalında Bank xidmətlərinə "EXPRESSBANK" bölməsinə daxil olub.
 ID: 130734 vüq
 Pin kod: 0ZJ2FD8
 HESAB ÇIXACAQ ÜZƏRİNƏ BASIB VƏSAİTİ KEÇİRİN.
 Qeyd:
 1. Həsənov Rüşət Fərrux oğlunun adı çıxacaq
 2. PIN KOD yazılarkən ilk olan "0" sifir rəqəmdir, yəni "0" hərifi yazmayın.

Milli ÖN
 Bütün Fresco, Bizim, Araz, Rahat marketlərdə, metrolarda, mollarda və s. yerlərdə var
 Ödəmə üsulu: MilliÖN ödəmə terminalında "Bank Respublika" bölməsinə daxil olub.
 Hesab nömrəsi verində: 380194403253223301
 Şəxsiyyət vəsiqəsi bölməsinə: 08002424
 HESAB ÇIXACAQ ÜZƏRİNƏ BASIB VƏSAİTİ KEÇİRİN.

Muradova Afət Tahir qızı (anası)
 AccessBank QSC
 Müştəri kodu: 6100213080
 Hesab nömrəsi: AZ51ACAB00001021241000355354

E MANAT
 Bütün Fresco, Bizim, Araz, Rahat marketlərdə, metrolarda, mollarda və s. yerlərdə var
 Ödəmə üsulu: E-manat ödəmə terminalında "RABİTABANK" bölməsinə daxil olub.
 Şəxsiyyət vəsiqəsi bölməsinə: AZE08002424
 Doğum tarixi verində: 23.05.1985
 HESAB ÇIXACAQ ÜZƏRİNƏ BASIB VƏSAİTİ KEÇİRİN.
 Qeyd:
 1. Həsənov Rüşət Fərrux oğlunun adı çıxacaq
 2. Şəxsiyyət vəsiqəsinin kodunun qabağında mü "AZE" yazılmalıdır.

nov Rüşət Fərrux oğlunun adınadır. Express Pay : Bank xidmətlərinə daxil olub > "EXPRESSBANK" > ID:330734 > Fin Kod:0ZJ2FD8 > əsginazları daxil edib, Ödənişini vurub çekinizi alın. Hesab Həsənov Rüşət Fərrux oğlunun adınadır. E-MANAT: Bank xidmətlərinə daxil olub > "RABİTABANK"

>Şəxsiyyət Vəsiqəsi: ye yatırım etmək üçün: Na-
 AZE08002424 > Doğum Ta- me: Muradova Afət Tahir qı-
 rixi:23.05.1985 daxil edib, zı. Acc No:AZ77A-
 ÖDƏ düyməsini vurub çeki- CAB002102000000004199
 nizi alın. QEYD: Şəxsiyyət 97. Beneficiary Bank: "Ac-
 vəsiqəsi kodu yazıldıqda qacessBank" QSC. SWIFT:
 başında mütləq AZE yazıl- ACABAZ22. CHIPS
 malıdır. Doğum tarixi yazıl- UID:402004. Sorrespon-
 dıqda gün, ay, il nöqtə ilə ayr- dent
 rılmalıdır. Hesab Həsənov acc-
 Rüşət Fərrux oğlunun adına- unt:04418228.SWIFT:BKT
 dır. Xarici ölkələrdən maliy- RUS33.CHIPS:0103.ABA:0
 21001033"

Məhkəmə 155 tələbədən rüşvət alan direktora 5 il iş verdi

Astara Pedaqoji Kollecinin direktoru Əlihəsən Həmzəyev 160-a yaxın tələbədən rüşvət aldığı üçün həbs edilmişdir. "Qafqazinfo"nın verdiyi xəbərə görə, 1997-ci ildən həmin vəzifədə işləyən Həmzəyev bir qrup şəxslə əlbir olaraq hədə-qorxu yolu ilə pul almaqda təqsirləndirilib.

O, kollecin əyani şöbəsində təhsil alan tələbələrə 2014/2015-ci ilin qış sessiyasında imtahanlardan müvəffəq qiymətlərin verilməsi, eləcə də rüşvət vermədikləri halda imtahanların nəticələrinə görə bilik səviyyələrinin qeyri-kafi qiymətləndiriləcəyi hədəsi ilə külli miqdarda rüşvət alma məqsədi ilə ümumilikdə 155 tələbədən 14 min 760 manat pulu hədə-qorxu tətbiq etməklə və ümumi himayədarlıq müqabilində 2014-cü ilin dekabr və 2015-ci ilin yanvar aylarında Astara şəhəri, H.Əliyev prospekti 124 ünvanında yerləşən kollecin inzibati binasındakı xidməti otağında şəxsən alıb.

Bundan başqa, dördüncü kurs tələbəsi N.R.-dən dərslərə gəlməməsi, imtahanlarda müvafiq qiymətlər alması müqabilində 1500 manat, kollecin baş mühasibi Məhədiyyə Qurbanlinin əmisi oğlu Qulam Qurbanov operator vəzifəsinə götürməsinə görə 1800 manat rüşvət alıb.

Bu əməllərinə görə Ə.Həmzəyev Cinayət Məcəlləsinin 311.3.1-ci (rüşvət alma; qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya mütəşəkkil dəstə tərəfindən), 311.3.2-ci (rüşvət alma; təkrar törədildikdə), 311.3.3-cü (rüşvət alma; külli miqdarda törədildikdə) və 311.3.4-cü (rüşvət alma; hədə-qorxu tətbiq olunmaqla törədildikdə) maddələri ilə ittiham edilib.

Məhkəmə araşdırması zamanı şahid qismində ifadə vermiş kollec tələbələrinin əksəriyyəti ibtidai istintaq zamanı verdikləri ifadələrinin əksinə olaraq qiymət almaq üçün pul vermədiklərini desələr də, məhkəmə onların bu ifadələrini qeyri-səmimi ifadələr kimi qiymətləndirib. Bundan başqa, digər təqsirləndirilən şəxslər tələbələrdən pul yığıldığını və həmin pulların kollecin direktoru Əlihəsən Həmzəyevə verildiyini etiraf ediblər. Səmimi peşmançılıq çəkdiklərinə görə məhkəmə onlar barəsində yüngül cəza təyin edilməsini mümkün hesab edib. Eyni zamanda təqsirləndirilən şəxs Əlihəsən Həmzəyev əməlini etiraf etməyib, səmimi peşmançılığını bildirməyib. Lakin Lənkeran Ağır Cinayətlər Məhkəməsi onun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 62-ci (Cinayətə görə müəyyən edilmiş cəzadan daha yüngül cəza təyin edilməsi) maddəsinə tətbiq edilib. İttiham olunduğu maddələrlə Ə.Həmzəyevi 8 ildən 12 ilə qədər cəza gözləməyə, o, mümkün yüngül cəzaya, yəni 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edib. Əlihəsən Həmzəyev məhkəmənin bu hökmü ilə də kifayətlənməyib və apelyasiya şikayəti ilə Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət edib.

Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinə şikayət icraata götürülüb. Ə.Həmzəyevin apelyasiya şikayətinə hakim Amil Dosiyevin sədrliyi ilə sentyabrın 9-da baxılacaq.

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə diüynlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün diüynlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
 Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Xaçmazda şəhidin qardaşı intihar etdi

Xaçmaz rayonunda intihar hadisəsi qeydə alınıb. Rayon sakini Rəşad Hikmət Aslan oğlu özünü asaraq öldürüb. İntiharın səbəbləri araşdırılır. Faktla bağlı Xaçmaz Rayon Prokurorluğunda araşdırmalar davam etdirilir.

Qeyd edək ki, intihar edən şəxs birinci Qarabağ müharibəsində şəhid olan İsmət Rəşadovun qardaşıdır. (APA)

Rayondan gələn şəxs Bakıda qaldığı evdə talançılıq edib

Rayondan gələn şəxs Bakıda qaldığı evdə talançılıq edib. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyi məlumat yayıb. Belə ki, sentyabrın 2-də Nəsimi rayonu ərazisində yaşayan Rüstəm İsmailin evinə gələn qonağı Şəki rayon sakini Nicat Zeynalı ona məxsus 727 ABŞ dolları və 300 manat pulu açıq talama yolu ilə aparmağa cəhd göstərib.

Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 19-cu Polis Bölməsinin əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində N.Zeynalı tutulub.

5 yaşlı uşaq televizorun altında qalıb öldü

Bakıda azyaşlı bədbəxt hadisə nəticəsində ölüb. "Report" xəbər verir ki, Maştağa qəsəbəsində yaşayan 5 yaşlı Elton Hüseynovun başına televizor düşüb. Azyaşlı dünyasını dəyişib. Faktla bağlı Sabunçu rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Elan

Qəbələdə bağ sahibi olmaq istəyənlərin nəzəri-nə!

Qəbələnin gözəl ərazisi olan Vəndam kəndində yola yaxın, dağın ətəyində, meyvə ağacları ilə dolu 54 sot torpaq sahəsi satılır. Hissə-hissə də (6 sot) almaq mümkündür.

Əlaqə telefonu: (050) 371-01-60, (070) 335-90-15

Təbib Darya xanım

Onurğa yırtığı, osteoxondroz, sağalmaz yaralar, yanqlar, uzun müddət yataqdan sonra əmələ gələn yaralar, diabetdə trafik xoralar, varikoz genişlənmələr və digər xəstəlikləri cərrahi müdaxiləsiz, xüsusi məlhəmlərlə və xüsusi metodika ilə inyeksiyalarla müalicə edirəm.

Tel: 051- 634- 40-01

Ölkədə yerli məhsulların istehsalının inkişaf etdirilməsi cəhdləri taxılçılıqda da irəliləyiş olacağını düşünməyə əsas verir. Taxıla görə subsidiyaların verilməsi, həmçinin taxılın alış qiymətinin artırılması kimi məsələlər bu sahədə inkişaf olması üçün atılan addımlar kimi qiymətləndirilir. Ekspertlərin fikrincə, bununla belə, bu sahədə problemlər qalmaqdadır.

Qeyd edək ki, Fövqəladə Hallar Nazirliyi Dövlət Material Ehtiyatları Agentliyi Dövlət Taxıl Fondunun ehtiyatlarının ödənilməsi üçün yerli buğda satışının müddətinin noyabrın 1-dək uzadıldığını elan edib. Taxılın alış qiyməti 1 tona görə 250 manatdan 270 manatadək qaldırılıb. Taxılın alışının iyunun 21-də elan edilib. FHN-in mətbuat xidmətindən "Turan" agentliyinə bildirləblər ki, indiyədək yerli fermerlərdən alınan taxılın həcmi barədə məlumat yoxdur. "Alıcı şirkət barədə hesabat yerli taxılın tədarükü üçün ayrılan müddət bitdikdən sonra təqdim ediləcək", - nazirliyin mətbuat katibi Oqtay Bayramov bildirib. Dövlət Taxıl Fondunun ehtiyatları buğda idxalının hesabına formalaşır. FHN-dən bildirləblər ki, yerli buğda Nazirlər Kabinetinin 2009-cu il 7 iyul tarixli qərarla müəyyən etdiyi keyfiyyət parametrlərinə uyğun deyil. 2015-ci ildə hökumətin qərarı ilə tələb olunan dövlət taxıl ehtiyatlarının səviyyəsi 750 min tona çatdırılıb. "Turan" agentliyinin yerli fermerlərdən əldə etdiyi məlumata görə, ərzaq buğdasının bir tonu 250-260 manata, toxumluq buğdanın 1 tonu 350 manata satılır.

Ekspert Qalib Toğrul musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, bu sahədə ciddi islahatlara, həmçinin şəffaflığa ehtiyac var: "Bütün sahələrdə, həm kənd təsərrüfatında, həm sənayedə normal investisiya mühiti olmalıdır. Gömrük sahəsində islahatlar, vergilərlə bağlı islahatlar aparılmalıdır. Yoxlayıcı orqanların bu cür sahibkarlıq subyektlərinin işinə müdaxiləsi ilə bağlı, eyni zamanda heç bir səlahiyyəti olmayan dövlət orqanlarının onların işlə-

rinə müdaxiləsi ilə bağlı işlər aparılmalıdır. Onlar məhdudlaşdırılmalıdır ki, hər hansı nəticədən danışa bilək. Əgər bu gün hansısa kənd təsərrüfatında çalışan fermer istədiyi toxumu gətirib əke bilmirsə və yaxud ölkədə olan toxumçuluqla bağlı institutların fəaliyyəti, dövlətin bu sahədəki siyasəti qaneedici deyilsə, hansısa yüksək səviyyəli məhsul istehsalından, məhsul götürülməsindən danışmaq yersizdir. Hesab edirəm ki, son vaxtlar bu sahədə müəyyən işlər görülür, amma yetərli deyil. İslahatlar bütün sahələrdə aparılmalıdır. Eyni zamanda maliyyə təminatı ilə bağlı, maliyyə çıxışının sadələşdirilməsi ilə bağlı işlər görülməlidir. Bütövlükdə bank sektoru tamamilə iflas vəziyyətindədir. Ona görə hansısa yüksək məhsul istehsalından danışmaq, rəqabət qabiliyyəti bir məhsul istehsalından danışmaq tezdir. Taxılçılıqla bağlı da, baxmayaraq ki, kənd təsərrüfatına 1999-cu ildən başlayaraq güzəştlər olub, vergi güzəştləri tətbiq edilib, vəziyyət yaxşı deyil. Kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalçıları torpaq vergisindən başqa heç bir vergi ödəmirlər, buna baxmayaraq, hətta bu da onlarda inkişafa stimül verməkdən daha çox arxayınçılıq yaradır. Daha çox güzəşt pullarının alınmasına fokuslaşma yaradır. Yeni onların əsas məqsədi yüksək məhsul götürmək deyil. Bunu onların hamısına aid etmirəm. Tək-tək fermer təsərrüfatları var ki, onlara şamil etmərim. Amma bütövlükdə götürəndə, fermerləri taxıl istehsalı maraqlandırmır. Taxılçılıqla məşğul olanlarda güzəştlərin məbləği daha çoxdur, amma fermerləri yüksək taxıl istehsalı

Taxıl Fondunda vəziyyət necədir - fermerlərdən buğda gözləntisi...

Ekspertlər bildirirlər ki, aparılan islahatlar yetərli deyil, bəzi rəqəmlər isə şişirdilib...

deyil, güzəşt almaq maraqlandırmır. Burada söhbət məhsulu hansısa xarici bazara çıxarmaq, yaxud Taxıl Fonduna təqdim olunacaq keyfiyyətdə məhsul istehsalından getmir. Özünü təmin edəcək qədər və yerli bazarda çox məhdud, özünə yetəcək qədər məhsul istehsalından söhbət gedə bilər. Həmçinin kənd təsərrüfatı məhsullarına qulluqla bağlı heç bir qaydaya əməl olunmur. Aqrotexniki qaydalara əməl olunmur. Gübrənin verilməsi ilə bağlı heç bir qaydalara əməl olunmur. Toxumçuluqla bağlı şərtlərə əməl olunmur, kim harada əlinə nə düşsə, onu əkir. Bunlar nizamlanmasa, tənzimlənməsə, hansısa məhsul istehsalından, ölkənin müəyyən bir hansısa kənd təsərrüfatı məhsulu ilə təmin olunmasın-

dan söhbət gedə bilməz". Qeyd edək ki, 2016-cı ildə Azərbaycanda 2 milyon 820 min ton taxıl istehsal olunduğu bildirilir. Bu göstəricinin öten ilə müqayisədə 2 faiz çox olduğu vurğulanır. Bu haqda kənd təsərrüfatı nazirinin müavini İlham Quliyev danışır. AzərTAC-ın xəbərinə görə, nazir müavini öten ilə nisbətən bu il ölkədə taxılçılıq sahəsində inkişafa nail olduğunu vurğulayıb. "Eyni zamanda bu il 1 milyon 844 min ton buğda istehsal edilib. Bu da keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 10 faiz çoxdur", - nazir müavini bildirir. 2016-cı il üçün taxıl istehsalına dair gözləntinin 3 milyon ton olduğu bildirilir.

Nazir müavininin açıqlamasını Meydan TV-yə şərh edən kənd təsərrüfatı üzrə mü-

təxəssis Vahid Məhərrəmov isə hesab edir ki, nazirlik əvvəlki illərdən fərqli olaraq daha çox "pripiska"ya, rəqəmlərin şişdirilməsinə yol verib: "Məsələn, öten il nazirlik iddia edirdi ki, 2 milyon 999 min ton taxıl istehsal olunub. 2015-ci ildə ölkəyə 1 milyon 353 ton buğda və meslin, 22 ton çovdar, 54 min arpa, 378 ton yulaf, 181 min ton qarğıdalı, 26 min ton düyü, o cümlədən, 30-40 ton un idxal olunub. Ümumilikdə, keçən il ölkəyə 1 milyon 700 min tondan çox taxıl idxal olunub. Ölkənin buğdaya olan tələbatı 1,3 milyon tondur. Amma idxal bundan çox olub. Elə hökumət öten ildə 1,8 milyon ton buğda istehsal etdiklərini iddia edirdi. Təsəvvür edin, ölkənin tələbatı 100 faiz idxalın hesabına ödənilirdi halda bu qədər buğda hara gedir? Yaxşı, bu qədər buğda varsa, niyə yumurtaya, ətə, südə olan tələbatını tam ödəmir? Əlbəttə ki, nazirlik əvvəlki illərdə olduğu kimi bu il də rəqəmləri tam şişirdib".

V.Məhərrəmov bildirib ki, ölkə əhalisi ayda təxminən 110 min ton buğda istehlak edir, deməli, 7 aylıq ərzaq buğdasına olan tələbat tamamilə idxalın hesabına ödənilir: "2015-ci ildə ərzaq buğdasına olan tələbat idxalın hesabına ödənməmişdi, bu il də. O zaman sual yaranır: na-

zirliyin istehsal etdiyi buğda hansı? Yəni idxalı gizlətmək mümkün deyil. Təsəvvür ki, nazirliyin yalanının qarşısını alan hər hansı rəhbər yoxdur, hər il kənd təsərrüfatı ilə bağlı yalan məlumatlar yayırlar. İndi bütün faktlar ortada olduğu halda, 2 milyon 800 min tondan çox taxıl istehsal olduğunu iddia etmək saxta rəqəmlər uydurmaq deməkdir. Əminliklə deyirəm, nazirlik istehsalla məşğul olmur və rayonlardan gələn xəbərlər olduğu qədər çox pisdir".

Dövlət Statistika Komitəsi avqustun 9-da bildirmişdi ki, 2016-cı ildə taxıl sahələrinin 1 hektarından əldə olunan məhsuldarlıq 0,8 sentner azalıb. Artım isə əkin sahələrinin artması hesabınadır. 2016-cı ildə orta məhsuldarlıq 29,7 ha/sentner olub. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi məhsuldarlığın aşağı olmasını hava şəraiti ilə əlaqələndirmişdi.

Ekspertlər bildirirlər ki, İlham Quliyevin açıqlaması onun çalışdığı Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin indiyə qədərki bilgileri ilə üst-üstə düşmür. Nazirlik bundan əvvəl açıqlamışdı ki, 2015-ci ildə ölkədə 2 milyon 999 min ton taxıl istehsal edilib. Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi statistik bilgilerində də belə deyilir. 2016-cı il üçün taxıl istehsalı gözləntilərinin 3 milyon ton olduğu bildirilir.

□ RÖYA

Valideynlərin qorxulu yuxusu - məktəbli bazarlığı

Məktəbli bazarında qiymətlər öten ilə müqayisədə 60 manat bahalaşmış

Yeni dərs ilinin başlanmasına artıq sayılı günlər qalıb. Valideynlərin əksəriyyəti övladları üçün məktəb bazarlığını yekunlaşdırmaq üzrədir. Ötən illə müqayisədə isə qiymətlər "əl yandıraacaq" dərəcədə fərqlənir. Belə ki, öten illə müqayisədə məktəbli ləvazimatlarının alınması üçün bu il azı 60-65 manat arasında bahalaşma var. Ümumi hesabladıqda bir uşağın məktəbə gedə bilmə xərcini konkret demək mümkün deyil. Çünki bu, valideynin məktəb ləvazimatlarını haradan almasından asılıdır. Məkana, yerə görə qiymətlər dəyişir. Həmçinin 20 manata da çanta var, 70 manata da. Geyimlər də həmçinin.

Gəlirləri az olan ailələr nə qədər ucuz mal alsalar da, bir uşağı məktəbə yola salmaq 150 manat civarında pul tələb edir. Bir az artıq gəliri olan təbəqə üçün isə məktəbli ləvazimatlarının alınması 200-250 manat arasında başa gəlir.

Şəhərdə qiymətlər baha olduğu üçün aztəminatlı ailələrin əksəriyyəti məktəb alış-verişi üçün "Sədərək" ticarət mərkə-

zinə üz tutur. Çünki "Sədərək" ticarət mərkəzində qiymətlər şəhərdəki nisbətən ucuzdur. "Sədərək"də istənilən qiymətə məktəbli formaları, köynəklər tapmaq mümkündür. Təbii ki, qiymət keyfiyyətə də çox ciddi təsir edir. "Sədərək"də 20-25 manata da məktəbli formaları satılır. Hansı ki, onları şəhərdə 35-40 manata satırlar. Onu da qeyd edək ki, bu geyimlərin keyfiyyəti aşağıdır. Normal keyfiyyətdə olan məktəbli formalarının qiyməti isə 33-35 manatdan başlayır. Məktəbli üçün ağ köynəklərin qiymətində də öten illə müqayisədə 5 manat fərq var. Məsələn, valideyn öten il övladı üçün 16-17 manata 2 köynək ala bilirdisə, indi bu məbləğə yalnız bir köynək almaq mümkündür. "Sədərək"də 6 manata da köynək tapmaq mümkündür. Ancaq yaxşı keyfiyyətli köynəklərin qiyməti 14 manatdan başlayır. 20 manatdan ucuz normal məktəbli çantaları isə tapmaq mümkün deyil. Ayaqqabıların qiyməti isə 15 manatdan başlayır. Ancaq məktəbə 2-3 uşaq yola salmağa hazırlaşan valideynlər məcburən keyfiyyətə yox, daha çox qiymətin ucuz olmasına önəm verirdilər. Çünki keyfiyyətli məktəb paltarları 3 uşaq üçün onların büdcəsinə uyğun gəlməyə bilər. Bundan

başqa, dəftər, qələm, karanat bahalaşmış. Satıcılara qiymətlərin artım səbəbini soruşduqda, bunu dolların bahalaşması və əksər malların xarici ölkələrdən xarici valyuta ilə alındığını əsas gətirirdilər.

□ Günel MANAFLI

MUSAVAT

Son səhifə

N 197 (6518) 6 sentyabr 2016

5 butulka içki oğurladılar, 280 min dollar xərc çəkdilər

Britaniyada markekdən 5 butulka spirtsiz "Vimto" içkisinin oğurlanması üzrə işin istintaqına 280 min dollardan çox pul xərclənib. "The Daily Telegraph" qəzetinin xəbərinə görə, bu vəsait hüquqşünasların məsləhətlərinə və istintaqı aparan polislerin maaşlarının ödənilməsinə sərf olunub.

Məlumatda deyilir ki, nəqliyyat polisinin iki əməkdaşı demir yol xəttinin kənarından içərisində 5 şüşə qazlı içki olan karton qutu tapıblar. Təlimata görə, onlar tapıntıya ya itmiş, ya da oğurlanmış əmlak kimi rəsmiləşdirməliydilər. Ancaq isti havada polisler qazlı içkini öz yoldaşları ilə bölüşdürüb içiblər. Nəticədə polis içkinin oğurlanması ittihamı üzrə onlara qarşı cinayət işi qaldırılıb, il yarım davam edən istintaq ərzində onları vəzifələrindən azad ediblər və hər birini 400 funt cərimələyiblər. İşin istintaqına isə böyük məbləğdə pul xərclənib. Halbuki qazlı içkiləri yolun kənarından tapıb içən polisler irad bildirmək də kifayət edərdi. Qəzet bu faktı Britaniyada xırda qanun pozuntularına görə bəzən illərlə davam edən və böyük vəsaitlər hesabına başa gələn mənasız istintaq proseslərinə nümunə kimi göstərir.

Evlənmək üçün bank yardımı

Avstriyada Əhməd Boyer adlı 36 yaşlı şəxs özünə toy edə bilmək üçün 4 bank yarıb. Bu, dünyadakı ən əcaib toy hazırlığı xəbəri kateqoriyasında yer alıb. Bir neçə il əvvəl baş vermiş bu hadisə gəlinin bəd-xərçiliyi olub.

Belə ki, qız toya azı 500 qonaq çağırılmasını istəyib və "Chanel" firmasından gəlinlik paltarını sifariş edib, həmçinin o, nikah mərasimində gəzmək üçün yeni avtomobil və Karib adalarında bal ayı da istəyib. Bəy isə bu xərcləri ödəmək üçün çarəni bank qarət etməkdə görüb. O, 4 bankdan oğurluq edərək cəmi 400 min avro ələ keçirib. Ancaq bu pul-

lar da gəlinin isteklərini həyata keçirməyə bəs etməyib. Əhməd Boyer həbs ediləndən sonra polisə verdiyi ifadədə bildirib ki, birinci bankı qarət

edəndən sonra ələ keçirdiyi pullar ələ həmin gün xərclənib qurtarıb. O, Vyanada növbəti dəfə bank yarmaq istəyəndə həbs edilib.

Yemək gündəliyi tutsanız arıqlayacaqsız

Amerikada həyata keçirilən bir araşdırmanın nəticələri maraqlı bir həqiqəti üzə çıxarıb. Həmin araşdırmanın nəticəsində məlum olub ki, "yemək gündəliyi" tutan qadınlar daha tez arıqlayır.

Boğazından keçən hər loxmanı yazmaq kalori nəzarətində mühüm rol oynayır. Bu formada pəhriz saxlayan insan diətində daha sadıq olur. Araşdırma qrupundan olan Anne Mc Terneran bildirib ki, insanlar gündəlik əvəzinə yediklərini noutbuka, telefona və ya iPad-a yazaraq qidalanmalarını nəzarətdə saxlaya bilər. Məqalədə bildirilib ki, insanlar xüsusən də gürnorta yeməklərini restoranda yeməkdən qaçmalıdır. Gündə üç dəfə yemək həkimlərin əsas məsləhətidir. Hansısa yemək növünü ixtisara salıb ötürmək arıqlamaya ən böyük zərərdir. Bir illik araşdırma nəticəsində məlum olub ki, yediklərini yazanlar pəhriz saxlayan digər adamlarla müqayisədə 3 kilo daha çox çəki itirib.

Məhbus prokuror və polis adını verib yemək sifariş etdi

Orenburq vilayətindəki türmələrdən birində məhbus prokuror və polis adından yemək sifariş edib. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, bir neçə dəfə məhbus həyatı yaşayan kişi son olaraq yol hərəkət qaydalarını pozduğu üçün türməyə düşüb.

Qanunsuz olaraq saxladığı mobil telefonla müxtəlif kafe və restoranlara prokuror, hakim və polis adından yemək sifariş edib. Amma bu yeməklərin kime yollanması hələlik müəyyənəlməyib. Hətta kuryerə zəng edərək, onun mobil telefonuna kontur yükləməsini də tapşırıb, mənzil başına çatanda pulunu ödəyəcəyini vəd edib. Amma kuryer deyilən ünvana yeməyi çatdıranda ona heç nə üçün ödəniş edilməyib. Bu hadisənin üstü açılanda isə məhbus dələduzluq maddəsi üzrə yenidən 5 illik həbs cəzasına məhkum olunub.

QOÇ - Hımarınızın olan Marsın aktivləşməsi sizlərdə dini-mistik dəyərlər aşılacaq. Bu səbəbdən də Tanrıya zidd olan addımlar atmalıyınsınız. Yaxşı olar ki, müqəddəs ocaqlara gedəsiniz.

BUĞA - Ulduzların düzümü riskdən uzaq olmağı tövsiyə edir. Əks təqdirdə, cəhdləriniz boşa çıxacaq. Nahar ərəfəsində isə perspektivli danışıqlarda iştirakiniz gözlənilir. Pul barədə qənaətcil olun.

ƏKİZLƏR - O qədər də uğurlu gün deyil. Nəzərdə tutduğunuz ciddi planları təxirə salın. Qarşılıqlı münasibətlərdə ehtiyatlı olun. Sizə aidiyyəti olmayan məsələlərə müdaxilə etməyin.

XƏRÇƏNG - Bu gün ilk növbədə sağlıq durumunuza diqqət yetirməlisiniz. Astroloji göstəricilər qalan işlərinizin normal olacağını bildirir. Pul məsələlərində isə ehtiyatlı olun, aldana bilərsiniz.

ŞİR - İş yoldaşlarınızla, qonşu və qohumlarınızla mülayim davranın. Hətta təqsirkar qarşı tərəf olsa da, Yaradan xatirinə təmkin göstərib neytrallığınızı qorumağa çalışın.

QIZ - Ailə-sevgi münasibətlərini qaydasına salmaq üçün gözəl fürsətdir. Öz eşqi-nizi izhar etmək istəyirsinizsə, bir an da vaxt itirməyin. İşlə bağlı məsuliyyətinizi dərk edin.

TƏRƏZİ - Hər mənada uğurlu gündür. Göy qübbəsi müdafiənizdə durduğu üçün ovqatınız xoş olacaq. Günün ikinci yarısında şəxsi büdcənizi artırmaq üçün şans qazanacaqsınız. Səfərə çıxmaq olar.

ƏQRƏB - Fəaliyyətlə bağlı yeni gedişlər etmək üçün imkan qazanacaqsınız. Bu yönündə müttəfiqlərinizin köməyindən maksimum yararlanmağa çalışın. Bu gün ziyarətə getmək, dua oxumaq sizə rahatlıq gətirəcək.

OXATAN - Ailə üzvlərinizlə bağlı yaranmış problemləri özünüzdə dərd etməyin. Hər şeyi taleyin axarına buraxın. İndi sizə onlara qarşı mülayim mövqə nümayiş etdirmək lazımdır. Səhhətinizə fikir verin.

OĞLAQ - Təxminən saat 13-ə qədər mübahisə və qalmaqlar gözlənildiyindən özünüzdə qoruyun. Sonrakı müddətdə isə vəziyyət qismən sabitləşəcək. Müştərk fəaliyyətdən uzaq olun.

SUTÖKƏN - Yaxşı olar ki, əsas vaxtınızı fəaliyyət sahəsinə xərcləyəsiniz. Münasibət qurmaq, hansısa global problemi həll etmək, uzaq səfərə çıxmaq üçün uğurlu ərəfə deyil. Yalan vədlər verməyin.

BALIQLAR - Göy qübbəsi daha çox şəxsi büdcənizdə artım olacağını vurğulayır. Odur ki, bütün enerjinizi məhz deyilən istiqamətə yönəltməyə çalışın. Axşama yaxın aldanma ehtimalınız da var.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Mobil telefon qripi sağaldır

Yaponiyada cib telefonu üçün zil səsli inkişaf etdirən bir firma qripdən tutulmuş burunların açıldığını elmi şəkildə sübut edən musiqiləri internetdə satışa çıxarıb. Cib telefonunun titrəmə hərəkəti ilə icra olunan bu musiqi burun tutulmasını müalicə etmək üçün yaradılıb.

Mobil telefonu 30 saniyə burunun ucuna tutmaq onun açılmasına kifayət edir. Yapon firması kişilərə dalğası 440 hers olan "Iya" notunun, qadınlara isə dalğası 532 hers olan "do" notunun uyğun gəldiyini qeyd edib. Bunun bütün dünyada eyni olmadığı da xüsusi vurğulanıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılıdır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri, R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
EİŞAD MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 4.750